

Vatten och avlopp

Bokslut 2022

Det är bara vatten.

Innehåll

1. VATTEN OCH AVLOPP	3
2. VIKTIGA HÄNDELSER UNDER ÅRET	4
3. VA-TAXAN	4
4. GRUNDUPPDRAG	5
5. PERSONAL	5
6. EKONOMISK ANALYS	6
7. INVESTERINGAR	6
8. FRAMTID	7
9. BILAGA	9

1. Vatten och avlopp

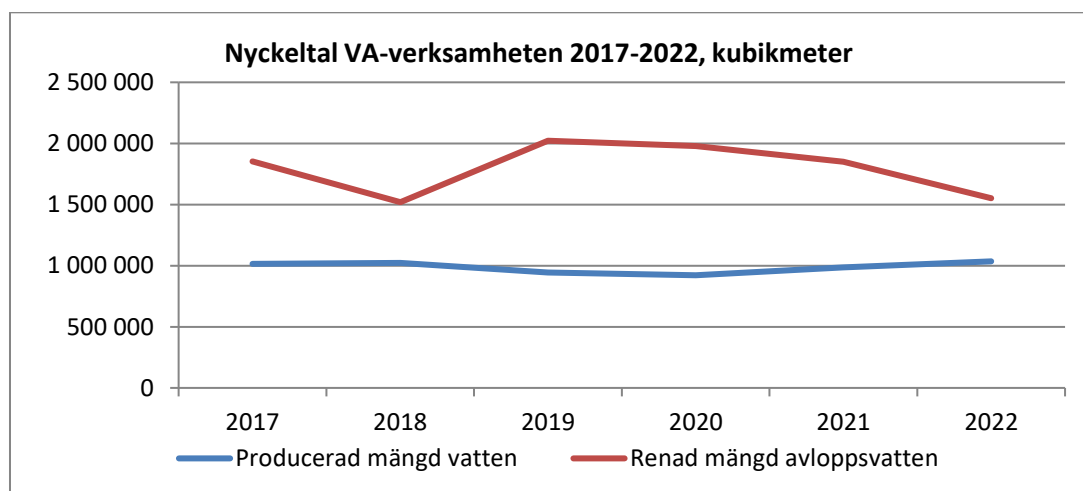
Verksamheten ska leverera och säkerställa ett rent och friskt vatten till sina kunder och uppfylla de lagar och förordningar enligt den lagstiftning som styr kommunens ansvar för vatten- och avloppsförsörjning. Verksamheten ska rena det vatten som kommer till avloppsreningsverken så att påverkan på miljön blir så liten som möjligt samtidigt som lagar och myndighetskrav uppfylls. VA-verksamheten ingår som en del i samhällsbyggnadskontoret.

Statistik för produktion av dricksvatten samt renad mängd avloppsvatten enligt nedan.

Nyckeltal, VA & avfall (kubikmeter)					
	2022	2021	2020	2019	2018
Producerad mängd vatten	1 035 326	985 844	921 645	945 107	1 022 135
Debiterad mängd vatten	529 336	490 850	531 615	542 895	608 559
Renad mängd avloppsvatten	1 552 936	1 850 854	1 979 284	2 022 320	1 519 448
Debiterad mängd avloppsvatten	511 309	512 687	554 712	529 550	597 728

Den debiterade mängden dricksvatten ligger under 2022 på samma nivå som den gjorde år 2020. Det produceras mer dricksvatten och avloppsvatten än vad vi debiterar.

Orsaken är utläckage- och inläckage i vårt ledningsnät. Detta visar tydligt på behovet av fortsatt sanering av ledningsnätet.

Grundvattennivån i de kommunala vattentäkterna kontrolleras normalt regelbundet genom avläsning en gång per månad. På grund av den ansträngda personalsituationen har avläsningarna under 2022 skett under februari och april. Det har dock inte varit någon brist på grundvatten i de kommunala grundvattentäkterna under året.

2. Viktiga händelser under året

VA-planen som ligger till grund för den strategisk VA-planering för de kommande tolv åren beslutade av kommunfullmäktige i februari.

VA-enheten har påbörjat planeringen och informationen om projektet med överföringsledning mellan Landeryd och Hyltebruk. Projektet har varit vilande sedan augusti 2022, eftersom projektledaren har slutat och rekryteringen efter en ny projektledare ännu inte gett något resultat.

Arbetet med uppdatering av vattenskyddsområden och ansökan till nya vattendomar gällande Drängsereds, Långaryds, Landeryds och Unnaryd vattentäkter har pågått under året och fortsätter under 2023.

Projekt för utbyte av vattenledning samt serviser för vatten och avlopp har genomförts på Mossgatan och Landerydsvägen i Hyltebruk. Arbetena var i stort sett klara under 2022, men återställningsarbeten för Landerydsvägen genomförs 2023.

Relining av spillvattenledningar i Rydöbruks samhälle har fortsatt även under 2022.

Under 2022 har det varit flera vattenläckor till följd av att vattenledningarna på flera håll är gamla. Detta har inneburit ökat behov av reparationer och återställning efter dessa arbeten.

Den största och mest uppmärksammade händelsen under året drabbade VA-abonenterna i Unnaryd i början av november då vattenverket fick stängas ner på grund av att det fanns en risk för att det hade skett en för hög dosering av den kemikalie (kaliumpermanganat) som används i vattenverket för att rena vattnet från järn och mangan. Detta innebar att VA-enheten gick ut med en uppmaning både via sms och i ett VMA om att inte dricka eller använda vattnet innan det hade kunnat säkerställas att det inte kunde handla om skadliga mängder.

Samhällsbyggnadskontorets krisledningsorganisation aktiverades för att hantera händelsen och kommunikationen kring den. Händelsen medförde att vattenverket stängdes och fick startas upp på nytt. Under tiden skedde nödvattenförsörjning i enlighet med nödvattenplanen. Utvärdering av händelsen pågår. Revidering av nödvattenplanen ska genomföras under 2023 och det är viktigt att ta med erfarenheterna från händelsen vid uppdateringen så att planen kan bli ett ännu bättre stöd i framtiden.

3. VA-taxan

Utgångspunkten för VA-taxa är att avgifterna ska täcka kommunens hela kostnad för den kommunala VA-försörjningen, inklusive kapitalkostnader för investeringar enligt VA-planen. Den sammanvägda bedömningen gjordes under året att intäkterna från

brukningsavgifterna behövde öka med 6%. Sammanvägningen utgick från olika faktorer: tidigare underskott, ökning av personalkostnader (inkl. nytt pensionsavtal), inflationen och de prisökningar som denna medför samt investeringar enligt beslutad VA-plan. Med detta som bakgrund beslutade kommunfullmäktige i december att höja brukningsavgifterna i VA-taxan med 6%.

Inför 2023 gjordes också en översyn gjorts av VA-taxan utifrån en ny standard från Svenskt Vatten, P120. Detta har gjorts för att göra taxan tydligare och mer rättvis. Detta innebär att vissa inbördes justeringar har gjorts av nuvarande brukningsavgifter och att de därefter höjts med ett index på 6%.

4. Grunduppdrag

Kommunens grunduppdrag, styrs till stor del av lagstiftningar, förordningar, föreskrifter och invånare men även politiken styr via styrande dokument. Det är i kvalitetsstyrningen som grunduppdraget följs upp och utvärderas för att visa om grunduppdraget uppfyller god kvalitet eller inte. VA-verksamheten har ett nyckeltal som följs upp här.

Andel tjänliga vattenprov och tjänligt med anmärkning

Provresultatet avser det egenkontrollprogram Hylte kommun har för att kontrollera vattenkvalitén. Resultatet kan bli tjänligt, tjänligt med anmärkning och otjänligt. Alla prov som ingår i den ordinarie kontrollen har varit tjänliga varav två tjänliga med anmärkning.

Även de extra prover som togs på dricksvattnet i Unnaryd under perioden 8-22 november till följd av händelsen på vattenverket den 6-7 november visade på tjänligt dricksvatten, varav två tjänliga med anmärkning.

Så som nyckeltalet är formulerat med målet 100 % andel tjänliga vattenprov och tjänligt med anmärkning är det uppfyllt. Detta trots händelsen i Unnaryd då VA-abonnenterna under en period först avråddes helt från att använda dricksvattnet och därefter uppmanades att koka det innan det användes till dryck eller matlagning. Detta beror på att beslutet om att stänga ner vattenverket inte grundade sig på analysresultat utan på att dricksvattnet färgats rosa av den kemikalie som används för vattenrening. Detta var ett tecken på att det gått ut för stora mängder kaliumpermanganat på dricksvattnenätet.

5. Personal

Personalstyrkan ute på drifanläggningarna består av fyra VA-tekniker och en driftingenjör. Personalen sköter sex vattenverk, sex reningsverk och ett antal pumpstationer (avloppsvatten), tryckstegringsstationer (dricksvatten) och ledningsnätet i kommunen.

Återvinningscentralen har tre medarbetare i sin personalstyrka och som även ansvarar för omlastningsytan och tillsynen på gamla deponier.

Personalstyrkan inne på kontoret består av sex tjänstemän. Renhållningssamordnare/utredare, projektledare, projektingenjör, driftingenjör, abonnentingenjör och VA- och renhållningschef.

Grundbemanningen är oförändrad men det har varit hög personalomsättning under året till följd av egna uppsägningar. Det har därför varit många vakanser under året och även viss föräldradighet. Detta har inneburit att personalstyrkan inte någon gång under året har varit fulltalig och att 50% av personalen som arbetar inom VA-området har börjat under 2022.

Fem nya personer har börjat på enheten; enhetschefen, driftingenjören samt tre VA-tekniker. Projektledaren slutade i augusti och tjänsten har sedan dess varit vakant beroende på svårigheter med att rekrytera. Projektledaren har under året i hög grad varit utlånad till gata/park och har periodvis endast arbetat 10% med VA-projekt.

6. Ekonomisk analys

Det som händer i omvärlden påverkar även VA-verksamheten. Bland annat innebär de ökande kostnaderna för el, transporter, anläggningsarbeten och kemikalier att verksamhetens kostnader ökar inom dessa områden, vilket också påverkar resultatet. Ett nytt avtal avseende kemikalier för vatten- och avloppsrening trädde i kraft under året, vilket medförde ett högre pris på kemikalier.

Underskottet på 839 tkr som fanns hos VA-kollektivet vid bokslut 2021 fördes över till 2022. VA-verksamheten visar en negativ avvikelse på 1 315 tkr efter årets slut trots en höjning av VA-taxan inför årets början med 2,1 procent. Flertalet vattenläckor har inneburit kostnader om 1 000 tkr under året varav en som medförde höga kostnader för reparation och återställning. Det finns inte medel avsatta i budgeten för så omfattande åtgärder och kostnaderna är därför högre än budgeterat. Detta i kombination med minskade intäkter då den debiterade vattenförbrukningen har varit lägre under senare delen av året gör att underskottet har ökat under 2022.

7. Investeringar

Investeringarna inom VA-verksamheten följer beslutad VA-plan och VA-verksamhetens helårsbudget för investeringar uppgår till 9 100 tkr. Vid bokslutet visar verksamheten en negativ avvikelse på 703 tkr. Verksamheten har en övergripande investeringsbudget, VA-verksamhet enligt nämnds prioriteringar. Denna budget finansierar de planerade projekt som finns specificerade i bifogad investeringsredovisning.

Projekt 151 VA enligt SBN:s prioritering visar en negativ avvikelse på 1 190 tkr vilket främst beror på åtgärderna på Landerydsvägen avseende cirka 400 m vattenledning och utbyte av serviser har blivit högre än beräknat. Den största delen av ökningen beror på att den lösning med provisoriskt vatten under byggtiden som entreprenören räknat på utgick från att de berörda fastigheterna fick hämta sitt vatten från dricksvattentankar under tiden som ledningen relinades. Eftersom detta inte bedömdes vara en acceptabel

lösning beslutades istället att lägga en ny vattenledning och använda befintlig vattenledning under byggtiden.

Alternativet hade varit att lägga ut och koppla in tillfälliga ledningar under byggtiden, men den totala kostnaden för detta hade blivit i nivå med att lägga en ny vattenledning och var därför ett sämre alternativ. Att kostnaderna bedöms bli högre än budgeterat beror också på generellt ökade kostnader och att trafikomläggningen fick planeras om och har blivit mer omfattande än den ursprungliga planen.

8. Framtid

Regeringen godkände i juni vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för perioden 2022-2027 och vattendelegationerna i respektive distrikt har därefter beslutat om åtgärdsprogrammen. Kommunerna har sex åtgärder i åtgärdsprogrammet. De som VA-verksamheten berörs av är framförallt:

Åtgärd 1 - *Kommunerna ska genomföra en förvaltningsövergripande planering för åtgärdsprogrammets genomförande.* För VA-verksamheten innebär det behov av delaktighet i en sådan förvaltningsövergripande planering.

Åtgärd 3 - *Dricksvattenskydd. Kommunerna ska säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen.* För VA-verksamheten innebär åtgärden att revidera vattenskyddsområden som är inrättade före införandet av miljöbalken 1998. Åtgärden ska vara vidtagen senast 2025

Åtgärd 5 - *VA-plan inklusive dagvatten. Kommunerna ska upprätta eller revidera plan för dricksvatten, spillvatten och dagvatten (VA-plan) och genomföra åtgärder i enlighet med planen så att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas. Samverkan ska ske med berörd länsstyrelse. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras löpande.* För Hylte kommun innebär åtgärden att vi behöver se över VA-planprocessen och säkerställa att den följer kraven.

VA-planen beslutades av kommunfullmäktige i februari 2022 och ingår i Hylte kommuns övergripande VA-planering där VA-översikten beskriver nuläget och även förbättringsbehoven för den allmänna VA-anläggningen inom verksamhetsområdet, utanför nuvarande verksamhetsområde och generellt för hela kommunen. VA-strategin är det styrdokument som innehåller riktlinjer i olika frågor kopplade till vatten- och avloppsförsörjning. De största utmaningarna för att uppnå en hållbar VA-försörjning är att göra en realistisk planering av finansiering av VA-anläggningen för att minska sårbarheten på anläggningen, möta framtiden klimatförändringar och Hylte kommuns fysiska planering utifrån översiktsplanering och bostadsförsörjning.

En grov kostnadsuppskattning visar att det kommer att behövas minst 10 miljoner kronor årligen till stora VA-projekt inom och efter planeringshorisonten. I och med en förskjutning av investeringar i den tidigare VA-planen har även kostnader för framförallt reinvesteringar flyttats fram.

Tabell, Tidplan och kostnadsuppskattning, övergripande tabell för stora VA-projekt.

Period I. 2020–2023: 49,7 miljoner
Period II. 2024–2027: 51,9 miljoner
Period III. 2028–2031: 89,4 miljoner
Period III. 2032-2034: 96,4 miljoner
Bortom nuvarande planeringshorisont: 40 miljoner/period (10 miljoner/år)

Det finns även en förvaltningsövergripande dagvattenstrategi med syftet att skapa förutsättningar för en långsiktig hållbar dagvattenhantering. Detta med avseende på vattenkvalitet samt risk för översvämning med hänsyn till ett förändrat klimat. Flera av VA-planens uppsatta mål har en koppling till dagvattenhanteringen. Ansvaret för dagvattenfrågorna inom kommunen fördelas på flera aktörer vilket preciseras i dagvattenstrategin. I dagvattenstrategin har bland annat översvämningsrisker kartlagts. Den beskriver även olika typer av lösningar för att leda bort eller fördröja dagvatten på ett hållbart sätt.

Kommunen har många äldre ledningar vilket innebär att arbetet med sanering- och underhållsarbeten kommer att fortskrida. Vinsterna med sanering är en reducerad mängd tillskottsvatten till samtliga avloppsreningsverk. I sin tur resulterar detta i en mindre förbrukning av energi och kemikalier samt mindre risk för bräddningar.

Ytterligare ett fokusområde är underhåll och utveckling av dricksvattennätet. Motiv till detta är att minska störningar i vattendistributionen för boende och industrier. Vinsterna med saneringen är att reducera utläckage av rent dricksvatten som i sin tur resulterar i lägre kemikalier och energiförbrukning.

En stor utmaning inom VA-verksamheten framöver är också att behålla, utveckla och rekrytera den personal som krävs för de satsningar kommunen står inför.

För att klara framtida utmaningar behöver samverkansmöjligheter med andra kommuner utredas.

9. Bilaga

Resultaträkning

Mkr	Not	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Verksamhetens intäkter	1	28,7	28,8	27,4
Verksamhetens kostnader	2	-18,4	-18,4	-16,7
Avskrivningar	3	-7,5	-7,3	-7,1
Verksamhetens nettokostnad		2,8	3,1	3,5
Finansiella intäkter		-	-	-
Finansiella kostnader	4	-4,1	-3,9	-5,4
Resultat efter finansiella poster		-1,3	-0,9	-1,9
Årets resultat		-1,3	-0,9	-1,9

Balansräkning

Mkr	Not	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Tillgångar				
Materiella anläggningstillgångar	5	124,0	123,5	115,2
Summa anläggningstillgångar		124,0	123,5	115,2
Kortfristiga fordringar	6	2,5	1,8	4,0
Summa omsättningstillgångar		2,5	1,8	4,0
Summa tillgångar		126,5	125,3	119,2
Eget kapital				
Ingående värde	7			
Årets resultat		-1,3	-0,8	-1,9
Summa eget kapital		-1,3	-0,8	-1,9
Skulder				
Långfristiga skulder	8	126,4	125,3	119,3
Kortfristiga skulder	9	1,5	0,8	1,8
Summa skulder		127,8	126,1	121,1
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		126,5	125,3	119,2

Noter till resultaträkningen.

Not 1	Verksamhetens intäkter (Mkr)	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2020
	Brukningssavgifter, externa	28,6	28,6	27,4
	Bidrag, externa	0,0	0,1	-
	Övrigt, externa			-
	Realisations vinster			-
	Övrigt, interna			-
	Brukningssavgifter, interna	0,1	0,1	0,0
	Summa verksamhetens intäkter	28,7	28,8	27,4
Not 2	Verksamhetens kostnader (Mkr)	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2020
	<i>Externa kostnader</i>			
	Personalkostnader	4,3	4,5	4,1
	Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	1,6	1,5	1,3
	Bränsle, energi och vatten	3,9	3,3	2,7
	Köp av verksamhet och tjänster	6,6	5,3	5,0
	Lokal- och markhyror	0,0	0,0	0,0
	Övriga kostnader	0,6	2,4	2,2
	<i>Summa externa kostnader</i>	<i>17,0</i>	<i>17,0</i>	<i>15,2</i>
	<i>Interna kostnader</i>			
	Tillsynsavgift	0,2	0,2	0,2
	Administration	0,8	0,8	0,8
	Övriga kostnader	0,4	0,4	0,4
	<i>Summa interna kostnader</i>	<i>1,3</i>	<i>1,4</i>	<i>1,5</i>
	Summa verksamhetens kostnader	18,4	18,4	16,7
Not 3	Avskrivningar (Mkr)	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2020
	Byggnader och tekniska anläggningar	7,5	7,3	7,1
	Summa avskrivningar	7,5	7,3	7,1
Not 4	Finansiella kostnader (Mkr)	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2020
	Internränta	4,1	3,9	5,4
	Summa finansiella kostnader	4,1	5,4	5,4

Noter till balansräkningen.

Not 5 Mark, byggnader och tekniska anläggningar (Mkr)	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Anskaffningsvärde	267,4	259,4	243,8
Ackumulerade avskrivningar	-142,7	-135,2	-127,9
Ackumulerade nedskrivningar	-0,7	-0,7	-0,7
Bokfört värde	124,0	123,5	115,2
Redovisat värde vid årets början	123,5	115,2	122,0
Årets investeringar	8,0	15,6	0,3
Nedskrivningar	0,0	0,0	0,0
Återförda nedskrivningar	-	-	-
Årets avskrivningar	-7,5	-7,3	-7,1
Överföring till eller från annat slag av tillgång	-	-	-
Övriga förändringar	-	-	-
Redovisat värde vid årets slut	124,0	123,5	115,2

Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar med undantag för mark som bedöms ha ett

Not 6 Kortfristiga fordringar (Mkr)	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Kundfordringar	1,2	1,0	2,2
Upplupna intäkter/förutbetalda kostnader	-	-	-
Fordran på VA-kollektivet ¹	1,3	0,8	1,9
Summa kortfristiga fordringar	2,5	1,8	4,0

Not 7 Eget kapital (Mkr)	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Ingående eget kapital	-	-	-
Resultatbalansering föregående år	-	-	-
Ingående eget kapital efter resultatbalansering	-	-	-
Årets resultat	-1,3	-0,8	-1,9
Summa eget kapital	-1,3	-0,8	-1,9

Not 8 Långfristiga skulder (Mkr)	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Låneskuld	124,7	132,2	117,7
Anslutningsavgifter	1,6	1,4	1,6
Summa långfristiga skulder²	126,4	133,6	119,3

*1, Anslutningsavgifter periodiseras linjärt under samma nyttjandeperiod som motsvarande tillgång har.
2, Summeringen stämmer ej på grund av avrundningsfel.*

Not 9 Kortfristiga skulder (Mkr)	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Upplupna kostnader/förutbetalda intäkter	1,5	0,8	1,8
Summa kortfristiga skulder	1,5	0,8	1,8

Samhällsbyggnadsnämnden- Kort version

Viktiga händelser under året

Fem detaljplaner har vunnit laga kraft under året: Givagård 1:16 m.fl. verksamheter i Torup, Linnås 1:9 m.fl. ny skola/förskola i Landeryd, Västra Hylte 1:211 m.fl. (Parkstaden) nytt bostadsområde m.m. centralt i Hyltebruk, Kinnareds Prästgård 1:1, bostäder/hantverk samt Västra Hylte 3:13 m.fl. avseende annat ändamål, bostäder och småhantverk.

På Vegas Äng i Unnaryd har byggnationen kommit igång och på Staffansbo i Hyltebruk pågår exploatering av 18 nya villatomter.

Arbetet med gatubelysningsnätet har fortsatt i syfte att spara in på ytterligare kostnaderna för belysning tack vare nya och energieffektiva LED-armaturer och etablering av egna belysningscentraler.

Kostenheten har fått fem nya kockar efter validering och Höstro utnämndes till ”Bästa seniorrestaurang” i Halland 2022.

Revidering av VA-planen har genomförts och planen gäller åren 2021-2032. Till planen är kopplad investeringsplanering med fokus på ledningsförnyelse och säkert dricksvatten. Planen beslutades av kommunfullmäktige i februari 2022.

Den största och mest uppmärksammade händelsen under året drabbade VA-abonenterna i Unnaryd i början av november då vattenverket fick stängas ner på grund av att det fanns en risk för att det hade skett en för hög dosering av den kemikalie (kaliumpermanganat) som används i vattenverket för att rena vattnet från järn och mangan. Samhällsbyggnadskontorets krisledningsorganisation aktiverades för att hantera händelsen.

Året i siffror, tkr

Verksamhet, tkr	Budget 2022	Bokslut 2022	Avvikelse	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Samhällsbyggnadsnämnden	678	614	63	603	560
Samhällsbyggnadskontoret	23 020	24 904	-1 884	20 425	20 150
<i>Varav</i>					
<i>Fysisk och teknisk planering</i>	2 947	3 064	-117	2 325	3 144
<i>Gator, vägar och parkering</i>	11 144	14 323	-3 179	11 502	9 797
<i>Miljöverksamhet</i>	2 168	2 099	69	2 414	2 672
<i>Bostadsanpassning</i>	2 158	1 380	777	1 292	2 553
<i>Övriga verksamheter</i>	4 603	4 038	566	2 892	1 984
Summa	23 698	25 519	-1 821	21 028	20 710

Totala intäkter och kostnader, tkr	Budget 2022	Bokslut 2022	Avvikelse	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Intäkter	-52 996	-56 839	3 843	-54 347	-55 094
Kostnader	76 694	82 358	-5 664	75 374	75 804
Summa	23 698	25 519	-1 821	21 028	20 710

Verksamhet	Summa Budget	Bokslut 2021	Avvikelse	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Vattenförsörjning och avlopp	0	839	-839	-1 806	-1 350
Avfallshantering	0	5 070	-5 070	-2 460	-391
Summa	0	5 909	-5 909	-4 266	-1 741
VA och Avfallshantering Intäkter och kostnader					
Intäkter	-42 923	-45 464	2 541	-59 116	-49 621
Kostnader	42 923	51 372	-8 449	63 382	51 362
Summa	0	5 909	-5 909	4 266	1 741

Information om avvikelsen mot budget finns i texten under rubriken Ekonomisk analys. En mer detaljerad tabell och analys finns i nämndens eget bokslutsdokument.

EKONOMISK ANALYS

Samhällsbyggnadsnämnden påverkas i hög grad av omvärldsläget främst i form av ökade kostnader för energi, livsmedel samt drivmedel och flera prisjusteringar har gjorts under året. Samhällsbyggnadsnämndens driftbudget för 2022 uppgår till 23 698 tkr. De skattefinansierade verksamheterna visar en negativ avvikelse på 1 821 tkr för 2022 vilket främst beror på ökade kostnader för el i samband med nytt avtal med Bixia samt kostnader för vinterväghållning då flertalet uttryckningar fick göras under slutet av året.

Kommunfullmäktige följer upp nyckeltalet där budgetavvikelse mäts i procent och en positiv budgetavvikelse ryms inom ramen för god kvalitet. Samhällsbyggnadsnämnden visar en negativ avvikelse mot budget på 1 821 tkr, vilket innebär en negativ avvikelse på 7,7 procent. Detta gör att nämnden inte klarar kommunfullmäktiges mål gällande budgetavvikelse för året.

VA-verksamhetens balanserade resultat från tidigare år uppgår till – 839 tkr. Utfallet för året visar att verksamheten har ökat sitt underskott med 1 315 tkr vilket innebär ett balanserat resultat på – 2 154 tkr.

Avfallshanterings balanserade resultat från tidigare år uppgår till – 5 070 tkr. Utfallet för avfallshanteringen visar att verksamheten har hämtat hem 1 234 tkr av tidigare underskott. Detta innebär ett negativt resultat på 3 836 tkr som förs över till nästa år.

Helårsbudgeten för investeringarna uppgår till 13 819 tkr inklusive ombudgetering på 4 169 tkr samt tilläggsbudget på 1 450 tkr. Samhällsbyggnadsnämnden visar vid bokslutet en positiv avvikelse på 6 065 tkr. Den positiva avvikelser mot budget utgörs till stor del av beläggningsarbete som har utförts i mindre omfattning mot bakgrund av kraftigt höjda priser på grund av världsläget.

Helårsbudgeten för investeringarna inom VA-verksamheten uppgår till 9 100 tkr. Utfallet uppgår till 9 803 tkr vilket innebär en negativ avvikelse om 703 tkr. Avvikelsen beror främst på ökade kostnader avseende projekt VA enligt SBN:s prioritering vilket framförallt beror på att åtgärderna på Landerydsvägen avseende cirka 400 m vattenledning och utbyte av serviser har blivit högre än beräknat.

Resultat 2022

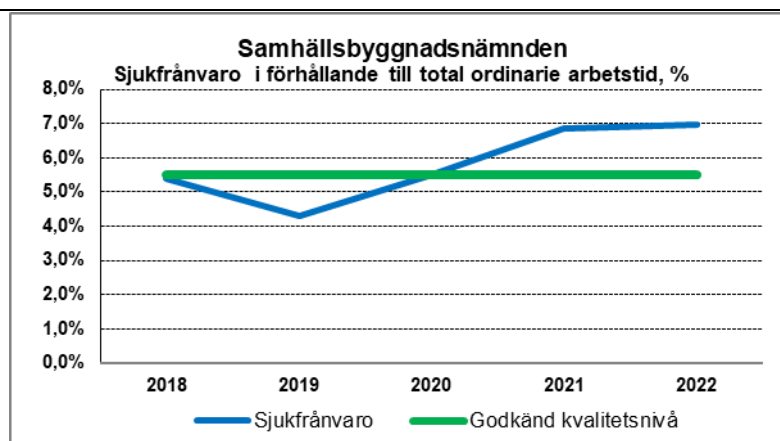
UPPFÖLJNING KVALITET

För att säkerställa att verksamheterna har god kvalitet i det de gör har fullmäktige antagit ett antal nyckeltal med beslutade kvalitetsnivåer som verksamheten ska återredovisa till fullmäktige. Sammanställningen av resultaten i sin helhet redovisas i avsnittet God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning. Nyckeltalen budgetavvikelse i procent, sjukfrånvaro och nöjd medarbetare följs upp av samtliga nämnder, övriga nyckeltal har tilldelats specifika nämnder.

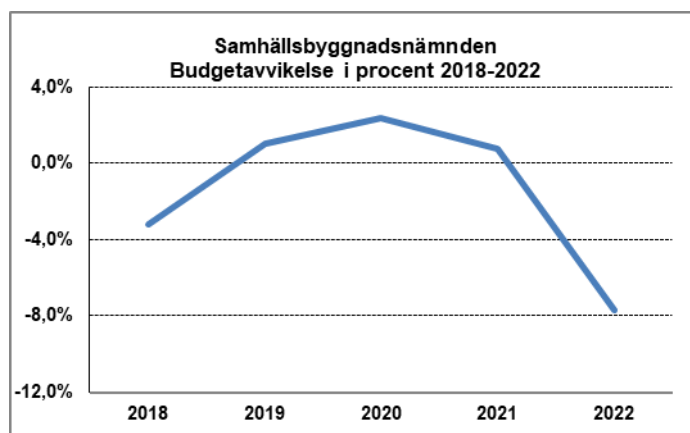
Fullmäktige har tilldelat samhällsbyggnadsnämnden nyckeltal inom området Bygga, bo och miljö, där tre nyckeltal har följts upp. Av dessa tre mål når samtliga upp till godkänd kvalitetsnivå.

UPPFÖLJNING AV MÅL/UPPDRAG

För nuvarande mandatperiod har kommunfullmäktige inte tagit fram ett program för den politik och verksamhet som de avser bedriva under perioden.

Kommunfullmäktige följer upp sjukfrånvaron i förhållande till ordinarie arbetstid. Samhällsbyggnadsnämnden har vid bokslut 2022 en sjukfrånvaro motsvarande 7,0 procent vilket är 0,2 procentenheter högre än vid bokslut 2021. Samhällsbyggnadsnämnden uppnår därmed inte kommunfullmäktiges nivå för god kvalitet som ligger på 5,5 procent.

Nyckeltalet där budgetavvikelse mäts i procent följs upp av kommunfullmäktige. En positiv budgetavvikelse ryms inom ramen för god kvalitet. Samhällsbyggnadsnämnden har en negativ avvikelse mot budget på 1 821 tkr, vilket innebär en negativ avvikelse på 7,7 procent.

Framtid

Behovet av nya eller ändrade detaljplaner ser inte ut att avstanna. Två nya planbesked har beviljats - Unnaryd 1:250 och Västra Åkralt 1:6 m.fl. Detaljplanen i Unnaryd avser planläggning för bostäder och Västra Åkralt avser ny detaljplan för industri i Hyltebruk. Ytterligare tre detaljplaner är pågående och samtliga avser kommunalägd mark: Torups Djäknebol 1:1, Kambo 1:12 m.fl. och Unnaryd 4:57 avsedda för verksamhetsområden (handel/lager och industri).

Arbetet med förbättring och modernisering av kommunens gatubelysningsnät är ett prioriterat område både i syfte att spara energi men också för att nätet till stora delar är föråldrat. Under 2023 planeras bland annat för fler samförläggningar med Eon, pilotprojekt smart belysning, osv.

En ny beläggningsplan för det kommunala gatu- och vägnätet ska tas fram under året och arbetet med att se över grönyteskötseln fortsätter, bl a projekt omvandling från finklippta gräsytor till ängsmark.

Regeringen godkände i juni vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för perioden 2022-2027 och vattendelegationerna i respektive distrikt har därefter beslutat om åtgärdsprogrammen. Kommunerna har sex åtgärder i åtgärdsprogrammet.

Nya dricksvattenföreskrifter träder i kraft fr o m 1 januari 2023 och anpassningar till dessa föreskrifter behöver genomföras.

Kommunen har många äldre ledningar vilket innebär att arbetet med sanering- och underhållsarbeten kommer att fortskrida. Ytterligare ett fokusområde är underhåll och utveckling av dricksvattennätet.

Sommaren 2022 beslutade regeringen om ändringar i förordningen om producentansvar för förpackningar. Detta innebär att från och med 2024 får alla kommuner ett formellt ansvar för insamling av förpackningsavfall från hushåll och från och med 2027 ska insamlingen ske fastighetsnära. För Hylte kommun innebär dock detta i praktiken en målsättning att inför ett nytt insamlingssystem fr om 2026 då nuvarande avtal för insamling av avfall går ut 2025 och ett nytt avtal behöver upphandlas som kan träda i kraft den 1 januari 2026.

Vatten och avlopp – kort version

Verksamhetsområden

- Verksamhet för vatten och avlopp

Verksamhet

Verksamheten ska leverera och säkerställa ett rent och friskt vatten till sina kunder och uppfylla de lagar och förordningar enligt den lagstiftning som styr kommunens ansvar för vatten- och avloppsförsörjning. Verksamheten ska rena det vatten som kommer till avloppsreningsverken så att påverkan på miljön blir så liten som möjligt samtidigt som lagar och myndighetskrav uppfylls. VA-verksamheten ingår som en del i samhällsbyggnadskontoret.

Viktiga händelser under året

VA-planen som ligger till grund för den strategisk VA-planering för de kommande 12 åren beslutade av kommunfullmäktige i februari 2022.

VA-enheten har påbörjat planeringen och informationen om projektet med överföringsledning mellan Landeryd och Hyltebruk. Projektet har varit vilande sedan augusti 2022, eftersom projektledaren har slutat och rekryteringen efter en ny projektledare ännu inte gett något resultat.

Arbetet med uppdatering av vattenskyddsområden och ansökan till nya vattendomar gällande Drängsereds, Långaryds, Landeryds och Unnaryd vattentäkter har pågått under året och fortsätter under 2023.

Projekt för utbyte av vattenledning samt serviser för vatten och avlopp har genomförts på Mossgatan och Landerydsvägen i Hyltebruk. Arbetena var i stort sett klara under 2022, men återställningsarbeten för Landerydsvägen genomförs 2023.

Relining av spillvattenledningar i Rydöbruks samhälle har fortsatt även under 2022.

Under 2022 har det varit flera vattenläckor till följd av att vattenledningarna på flera håll är gamla. Detta har inneburit ökat behov av reparationer och återställning efter dessa arbeten.

Den största och mest uppmärksammade händelsen under året drabbade VA-abonenterna i Unnaryd i början av november då vattenverket fick stängas ner på grund av att det fanns en risk för att det hade skett en för hög dosering av den kemikalie (kaliumpermanganat) som används i vattenverket för att rena vattnet från järn och mangan. Detta innebar att VA-enheten gick ut med en uppmaning både via sms och i ett VMA om att inte dricka eller använda vattnet innan det hade kunnat säkerställas att det inte kunde handla om skadliga mängder.

Samhällsbyggnadskontorets krisledningsorganisation aktiverades för att hantera händelsen och kommunikationen kring den. Händelsen medförde att vattenverket stängdes och fick startas upp på nytt. Under tiden skedde nödvattenförsörjning i

enlighet med nödvattenplanen. Utvärdering av händelsen pågår. Revidering av nödvattenplanen ska genomföras under 2023 och det är viktigt att ta med erfarenheterna från händelsen vid uppdateringen så att planen kan bli ett ännu bättre stöd i framtiden.

VA-planen som ligger till grund för den strategisk VA-planering för de kommande 12 åren beslutades av kommunfullmäktige i februari.

Året i siffror, tkr

	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Intäkter	28 667	28 759	27 432
Kostnader	-18 384	-18 414	-16 678
Avskrivningar och nedskrivningar	-7 475	-7 267	-7 122
Summa rörelseresultat	2 809	3 078	3 632
Finansnetto	-4 124	-3 917	-5 438
Resultat efter finansiella poster och skatt	-1 315	-839	-1 806

En mer detaljerad tabell finns i VA-verksamhetens bokslutsdokument.

Ekonomi

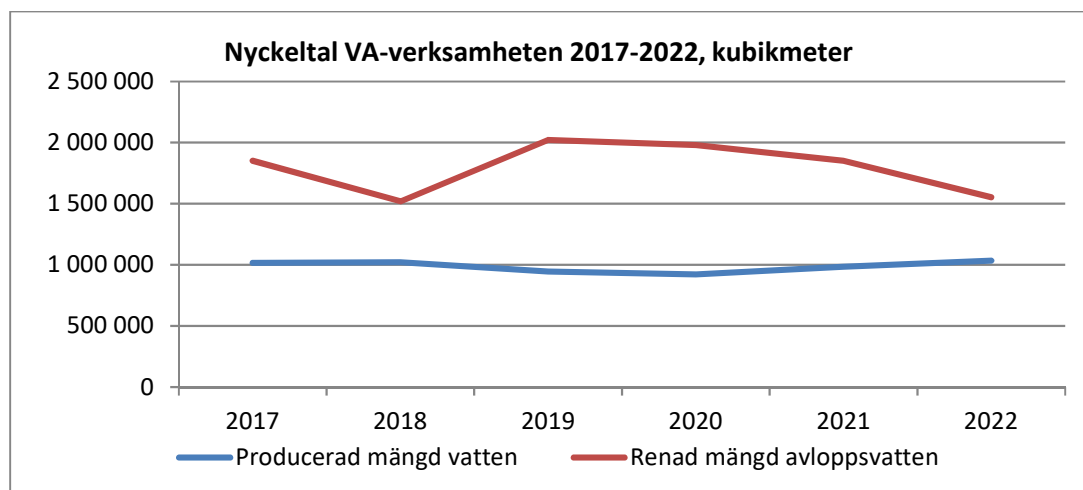
Underskottet på 839 tkr som fanns hos VA-kollektivet vid bokslut 2021 fördes över till 2022. VA-verksamheten visar en negativ avvikelse på 1 315 tkr efter årets slut trots en höjning av VA-taxan inför årets början på 2,1 procent. Det som händer i omvärlden påverkar även VA-verksamheten. Bland annat innebär de ökande kostnaderna för el, transporter, anläggningsarbeten och kemikalier att verksamhetens kostnader ökar inom dessa områden, vilket också påverkar resultatet. Flertalet vattenläckor har inneburit kostnader om 1 000 tkr under året varav en som även medförde höga kostnader för reparation och återställning. Det finns inte medel avsatta i budgeten för så omfattande åtgärder och kostnaderna har därför blivit högre än budgeterat. Detta i kombination med minskade intäkter då den debiterade vattenförbrukningen har varit lägre under senare delen av året gör att underskottet har ökat under 2022.

VA-verksamhetens helårsbudget för investeringar uppgår till 9 100 tkr. Vid bokslutet visar verksamheten en negativ avvikelse på 703 tkr. Verksamheten har en övergripande investeringsbudget, VA-verksamhet enligt nämnds prioriteringar. Denna budget finansierar de planerade projekt som finns specificerade i bifogad investeringsredovisning.

Projekt 151 VA enligt SBN:s prioritering visar en negativ avvikelse på 1 190 tkr vilket främst beror på åtgärderna på Landerydsvägen avseende cirka 400 m vattenledning och utbyte av serviser har blivit högre än beräknat.

Statistik för produktion av dricksvatten samt renad mängd avloppsvatten enligt nedan.

Vatten- och avloppsverksamheten nyckeltal, kubikmeter						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Producerad mängd vatten	1 015 234	1 022 135	945 107	921 645	985 844	1 035 326
Renad mängd avloppsvatten	1 851 855	1 519 448	2 022 320	1 979 284	1 850 854	1 552 936

Framtid

Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för perioden 2022-2027 har beslutats av Vattendelegationen Västerhavet. Kommunerna har sex åtgärder i åtgärdsprogrammet. De som VA-verksamheten berörs av är framförallt att vara delaktiga i förvaltningsövergripande planering för åtgärdsprogrammets genomförande, revidera vattenskyddsområden senast 2025 samt säkerställa att VA-plan processen följer kraven i åtgärdsprogrammet.

VA-planen ingår i Hylte kommuns övergripande VA-planering där VA-översikten beskriver nuläget och även förbättringsbehoven för den allmänna VA-anläggningen inom verksamhetsområdet, utanför nuvarande verksamhetsområde och generellt för hela kommunen. I VA-strategin finns riktlinjer i olika frågor kopplade till vatten- och avloppsförsörjning. De största utmaningarna för att uppnå en hållbar VA-försörjning är att göra en realistisk planering av finansiering av VA-anläggningen för att minska sårbarheten på anläggningen, möta framtiden klimatförändringar och Hylte kommuns fysiska planering utifrån översiktsplanering och bostadsförsörjning.

En grov kostnadsuppskattning visar att det kommer att behövas minst 10 miljoner kronor årligen till stora VA-projekt inom och efter planeringshorisonten.

Kommunens dagvattenstrategi har syftet att skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar dagvattenhantering. I dagvattenstrategin har bland annat översvämningrisker kartlagts. Den beskriver även olika typer av lösningar för att leda bort eller fördröja

dagvatten. Ansvar för dagvattenfrågorna inom kommunen fördelas på flera aktörer vilket preciseras i dagvattenstrategin.

Kommunen har många äldre ledningar vilket innebär att arbetet med sanering- och underhållsarbeten kommer att fortskrida. Vinsterna med sanering är en reducerad mängd tillskottsvatten till samtliga avloppsreningsverk, vilket bidrar till minskad förbrukning av energi och kemikalier samt mindre risk för bräddningar.

Underhåll och utveckling av dricksvattennätet finns det också ett stort behov av för att minska störningar i vattendistributionen för boende och industrier. Vinsterna med saneringen är t reducera utläckage av dricksvatten, vilket medför minskad resursförbrukning.

En stor utmaning inom VA-verksamheten framöver är också att behålla, utveckla och rekrytera den personal som krävs för

de satsningar vi står inför.

För att klara framtida utmaningar behöver samverkansmöjligheter med andra kommuner utredas.

Samhällsbyggnadsnämnden

Bokslut 2022

Innehåll

1. Verksamhetsområden	4
2. Viktiga händelser under året.....	4
2.1 Bygg- och miljöenheten.....	4
2.2 Gata-Park.....	8
2.3 Lokalvårdsenheten.....	10
2.4 VA- och renhållningsenheten	10
2.5 Kostenheten.....	11
3. Grunduppdrag	12
4. Personalsituation.....	14
4.1 Bygg- och miljöenheten.....	14
4.2 Park- och gata.....	14
4.3 Lokalvårdsenheten.....	15
4.4 VA- och renhållningsenheten	15
4.5 Kostenheten.....	15
5. Ekonomisk analys	15
5.1 Fysisk och teknisk planering.....	18
5.2 Gator, vägar och parkering.....	18
5.3 Parker	18
5.4 Administration samhällsbyggnad.....	18
5.5 Idrotts- och fritidsanläggningar	19
5.6 Bostadsanpassning	19
5.7 Vattenförsörjning och avlopp.....	19
5.8 Avfallshantering.....	19
5.9 Försäljning verksamhet internt	19
6. Investeringar	20
6.1 Bygg- och miljöenheten.....	21
6.2 Gata och park.....	22
6.3 VA- och renhållningsenheten	22
7. Intern kontroll	23

8. Kurser och konferenser	24
9. Framtid	24
9.1 Bygg- och miljöenheten	24
9.2 Park- och gata	27
9.3 VA - och renhållningsenheten.....	27
9.4 Kostenheten.....	31
9.5 Lokalvårdsenheten	31

1. Verksamhetsområden

Samhällsbyggnadskontoret är uppdelat i fem övergripande områden: bygg- och miljöenheten, park- och gataenheten, lokalvårdsenheten, VA- och renhållningsenheten samt kostenheten. De fem enheterna svarar för:

- ✓ Detaljplanering
- ✓ Bygglov
- ✓ Bostadsanpassning
- ✓ Energi och klimatrådgivning
- ✓ Gator, trafik och parker
- ✓ Vatten- och avloppsförsörjning
- ✓ Renhållning
- ✓ Miljö- och hälsoskydd
- ✓ Livsmedel och dricksvatten
- ✓ Receptfria läkemedel
- ✓ Naturvård och kalkning
- ✓ Lotterier
- ✓ Kostförsörjning
- ✓ Lokalvård
- ✓ Fordonssamordning
- ✓ Tillsyn och tillstånd för alkohol och tobak

2. Viktiga händelser under året

2.1 Bygg- och miljöenheten

Arbetet med digital bygglovshantering som startades förra året har implementerats i ärendehanteringssystemet ByggR, och gick igång live under november månad. I samband med det har hemsidan uppdaterats och försetts med e-tjänster för att söka bygglov och för andra åtgärder. En digitaliserad bygglovsprocess ger handläggaren bättre kontroll över ärendena och ger de sökande möjlighet att följa sina ärenden digitalt.

Planläggning

Kommunstyrelsen har under år 2022 lämnat positivt planbesked för två nya detaljplaner,

Unnaryd 1:250 och Västra Åkralt 1:6 m.fl. Detaljplanen i Unnaryd består av kommunal mark och avser planläggning för bostäder; Vegas äng - etapp 2. Västra Åkralt ägs av Stora Enso och avser ny detaljplan från nuvarande bostäder till industri för utveckling av deras verksamhet och planläggas av dem själva med hjälp av konsult.

Ytterligare tre detaljplaner är pågående och samtliga avser kommunalägd mark: Torups Djäknebol 1:1, Kambo 1:12 m.fl. och Unnaryd 4:57 avsedda för verksamhetsområden (handel/lager och industri).

Arbetet med att ta fram exploateringskostnader pågår parallellt med detaljplanearbetet.

Under året har fem detaljplaner vunnit laga kraft;

1. Givagård 1:16 m.fl. avseende verksamheter i Torup.
2. Linnås 1:9 m.fl. gällande ny skola/förskola i Landeryd.
3. Västra Hylte 1:211 m.fl. så kallade Parkstaden och avser nytt bostadsområde centralt i Hyltebruk.
4. Kinnareds Prästgård 1:1, avseende en mer flexibel detaljplan som bostäder/hantverk mot tidigare för endast allmänt ändamål.
5. Västra Hylte 3:13 m.fl. avseende annat ändamål, bostäder och småhantverk mot tidigare för kyrkligt ändamål.

Mark och exploatering

Exploateringen av Unnaryd, Vegas Äng - etapp 1 är färdigställd och tre bygglov för nybyggnation av bostäder har beviljats. Samtliga 14 tomter har sålts.

Exploateringen av Staffansbohöjden är pågående och beräknas bli klar Q4 2023. Området är detaljplanerat sedan tidigare och omfattar 18 villatomter.

En markinventering av Hylte kommuns mark har gjorts, med syfte att kartlägga hur mycket mark kommunen äger, vad för typ av mark, om marken är detaljplanerad samt vad den kan lämpa sig för i framtiden.

Tillsyn ovårdade fastigheter

Genom kommunstyrelsens medfinansiering av projektet förfallna hus har enheten kunnat arbeta mer aktivt med dessa tillsynsärenden. Samhällsbyggnadsnämnden beslutade om föreläggande med vite i ett antal ärenden i slutet av år 2021 vars ärenden fortsatt under året 2022.

Bostadsanpassning

Bostadsanpassningsbidraget är ett uttryck för samhällets mål att människor med funktionsnedsättningar ska kunna leva som alla andra i en egen bostad. Exempel på

anpassningar som man kan beviljas bidrag för är ta bort trösklar, byta bort badkaret mot en dusch, bygga om ett kök eller ordna en ramp vid entrén.

Miljö- och hälsoskydd

Projektet med inventering och tillsyn av sågverk, snickerier och svarverier som startades upp 2020 men som sattes på paus i och med pandemin har genomförts och avslutats. De anmärkningar som uppmärksammades vid tillsynen har åtgärdats på samtliga verksamheter.

Fyra pågående ärenden med förorenad mark, där en fastighetsägare har kommit in med en MIFO (inventeringsmetodik för bedömningsgrunder för förorenade områden), en verksamhetsutövare ska komma in med en provtagningsplan, en annan ska komma in med en riskbedömning av föroreningarna som finns i marken och en nedlagd verksamhet har i slutet av 2022 genomfört fördjupade markundersökningar.

Projektet för utfasning av uppvärmning med fossila bränslen som startades upp år 2020 är slutfört, det är endast två ärenden kvar där de fick en lite längre tidsfrist på sig. Dessa beräknas vara åtgärdade under 2023. Projektet för PCB-inventering som startades upp år 2021 har ca 40 % ärenden kvar innan det är genomfört. Projektet att genomföra radon-mätningar i flerbostadshus är också i stort sätt genomfört, det finns två ärenden kvar som ska genomföra mätning.

Arbetet med inventering av enskilda avlopp i område fyra är slutfört och omfattade ca 226 stycken enskilda anläggningar. Inventeringen visade på att ca 28 % av anläggningarna är undermåliga och behöver åtgärdas för att nå upp till dagens krav. Ärendet börjar med att samtliga fastighetsägare inom området får en enkät med frågor om sitt enskilda avlopp som de kan skicka in till kontoret i förväg. De som har kommit in med svar har sedan fått ett brev med bedömning och information om platsbesök/inventering som genomfördes under veckorna 35-36. Syftet är att på sikt minska utsläpp av dåligt renat avloppsvatten till våra sjöar och vattendrag samtidigt minska risken för att vattenbrunnar förorenas.

En handlingsplan för enskilda avlopp håller på att arbetas fram. Handlingsplanen planeras att lyftas i nämnden i slutet av 2023 eller början av 2024. Handlingsplanen tas fram i syfte för att vara ett strategiskt och vägledande dokument för kommunens hantering av inventering av enskilda avlopp.

Hälsoskydd

Under året har det utförts tillsyn av inomhusmiljön i flerbostadshus, förskolor och skolor.

Förskolorna kontrollerades specifikt angående kemikalier i förskolemiljön genom en regional projektinsats. Det blev en del anmärkningar vid tillsynen, dock har samtliga verksamheter redan åtgärdat anmärkningarna eller lagt upp en plan för att åtgärda dessa.

Verksamhetsutövare med hygienisk behandling med stickande eller skärande verksamhet (trest) har fått tillsyn. Även samtliga äldreboenden, gruppboenden samt Hyltebruks vårdcentral har fått tillsyn. Anmärkningar har åtgärdats eller håller på att åtgärdas. Av de tretton samlingslokaler som kontrollerats under året visade det sig saknas en obligatorisk ventilationskontroll (OVK).

Sammanfattningsvis är det vanligast att verksamheter inte för rätt dokumentation samt att det finns smärre brister i lokaler eller rutiner. Särskilt allvarliga brister är ovanliga men det märks att rutinerna inom vissa verksamheter har glömts bort sedan senaste tillsynen och att det är bra med en påminnelse.

Livsmedel

Enligt ny kontrollförfordning 2017/625 som trätt i kraft antogs en ny taxa inom livsmedelsområdet gällande efterhandsdebitering av alla verksamheter inom riskklass 1–4.

Naturvård

En direktupphandling har gjorts klart av förarbeten till en vattendom samt vilka åtgärder som ska/kan göras i sjön Roten för att få till en bättre fungerande fågelsjö.

LONA-bidrag för ny ladugård/förrådsbyggnad på Lintalund har beviljats och byggnation har skett under året.

Enheten har medverkat vid Statkrafts provsläppning av vatten i Klubbån, Rydöbruk. Statkraft arbetar med att återställa Klubbåns gamla åfåra, där allt vatten ska passera från Klubbån, och den tidigare kanalen till det gamla kraftverket ska återställas till skogsmark.

Uppföljning av bekämpningen av gul skunkkalla i dikena vid Tubgatan i Hyltebruk, genom att i flera olika omgångar ta bort de plantor som kommit fram.

Tillsyn av fiskodlingen i Strömhult har gjorts två gånger under våren 2022 tillsammans med Länsstyrelsen.

Alkohol och tobak

Ett beslut om återkallelse av tobaksförsäljning togs av samhällsbyggnadsnämnden i juni 2022 då tillståndshavaren inte bedömdes lämplig att driva tobaksförsäljning.

Energirådgivning

Kommunen har fortsatt samarbetet med Kungsbacka kommun gällande energirådgivning. Det här gör att kommunen kan behålla kompetensen och på ett enkelt sätt följa Energimyndighetens krav och samtidigt vara tillgänglig för en god rådgivning.

2.2 Gata-Park

Stora delar av året har präglats av sjukskrivningar inom enheten vilket påverkat effektiviteten och kontinuiteten på enheten som med sin låga personaltäthet är oerhört känslig för störningar av denna typ. Enheten kunde efter tillskott av medel utökas med ytterligare en tjänst inom driften vilket var välkommet. Frånvaro av enhetschef har varit betungande för enheten och hela samhällsbyggnadskontoret men under hösten påbörjades rekrytering av ny chef. Enheten har också fått tillskott för att kunna ha projektledare på heltid framöver och rekryteringen avslutades efter semestrarna.

Gata

Arbetet med att modernisera och få en driftsäker belysningsanläggning pågår liksom de årliga asfaltsarbetena. Mot bakgrund av den stora indexregleringen som kom i början av året har enheten valt att inte avropa asfaltering för hela budgeten i år.

I samarbete med nätägaren har etablering av egna belysningscentraler fortsatt under året och kommer att fortsätta en bit in på 2023. Andra aktiviteter inom projektet har varit utbyte av belysning längs med Landerydsvägen, utbyte av gamla och uttjänta trästolpar, utbyte till LED generellt osv.

Grävstillstånden hanteras av enheten och handläggs kontinuerligt. Planen var att under året se över grävbestämmelserna men det får vänta tills det finns en ny enhetschef på plats.

Bestämmelserna finns till för att det är viktigt för kommunen som väghållare att genom långsiktig planering och bra samordning kunna begränsa antalet grävningar i kommunala gator och vägar. Det är viktigt att anpassa tidpunkten för grävningar till allmänhetens behov och att se till att återställningen sker snabbt och med hög kvalitet. Kommunen måste också få ersättning för sina kostnader och för de ökade underhållskostnader som grävningar medför.

Vinterväghållningen är alltid svår att prognostisera då den helt beror på väderförhållandena och under året har det varit ett flertal insatser både i början och i slutet av året.

Park

Grönyteskötseln tar merparten av enhetens tid under perioden maj-september då det klipps ca 150 000 m² i veckan i tätorterna. Därtill kommer ytorna på Örnvallen som klipps fler gånger i veckan. Med så stora ytor att hantera behöver enheten prioritera hårt bland arbetsuppgifterna

under sommarperioden. Enhetens fyra årsarbetare inklusive arbetsledare har en ojämn arbetsbelastning över året då Örnvallen under växtsäsong kräver 1,4 årsarbetare och övrig tillsyn, latrintömning, avfallshantering, vandringsleder och parker kräver mycket tid under samma period. Det finns ett behov av att se över vilken skötselnivå det ska vara på olika ytor för att hitta en mer rimlig nivå och möjlighet att ge vissa platser mer omsorg.

Kommunens badplatser används flitigt vilket innebär större och fler städinsatser. Badplatserna har tyvärr drabbats av återkommande skadegörelse och även stöld av bryggor under året. Övervakning av badplatserna kan endast ske i begränsad omfattning och enheten är beroende av snabb återkoppling från allmänheten för att minimera risken för skador m.m.

Vandringslederna är fortsatt populära och även här har nedskräpningen ökat. Enhetens åtagande på Örnvallen innebär att en heltidsresurs är placerad där under säsongen. Lekplatserna har besiktigats och det föreligger ett omfattande underhållsbehov. En del lekredskap har avvecklats då de inte uppfyller dagens krav. De anmärkningarna som framkommit av undersökningen åtgärdas efter en plan där en prioritering skett utifrån besiktningresultatet, men ytterliga insatser behöver göras för att lekplatserna ska bli attraktiva och ändamålsenliga.

Myndighetsutövning

Hantering av skrotbilar är ett ständigt återkommande problem. Omhändertagande av skrotbilar är förenat både med administration och kostnader vilket blir en belastning för enheten då utsikten att få tillbaka medel från fordonsägaren är minimal.

Kommunen betalade ut de årliga bidragen till vägsamfälligheterna (102 st) under våren. Samfälligheter erhåller årligt driftbidrag som baseras på en procentsats av det statliga bidraget. För enskilda/privata vägar som inte ingår i samfällighet betalas kommunalt bidrag om vägen utgör in- eller utfart från boningshus. Boendet vid vägen skall vara stadigvarande och vägen ska vara den normala förbindelsen till den allmänna vägen.

Upplåtelseerna av allmän platsmark har ökat igen efter pandemin liksom ansökningarna för grävansmälningar i kommunens mark, i huvudsak beroende på utbyggnad av fiber.

Parkeringsstillstånd

Parkeringsstillstånd för personer med funktionsnedsättning är ett undantag från lokala trafikföreskrifter gällande parkering. Tillståndet ger personer med funktionsnedsättning rätt att stå på särskilda reserverade platser. Det innebär också förlängda parkeringstider och rätt att parkera där parkering annars är förbjuden.

2022 utfärdade kommunen 39 parkeringsstillstånd och 1 ansökan avslogs. Den 31 december 2022 fanns det totalt 107 gällande tillstånd i kommunen.

2.3 Lokalvårdsenheten

Enheten ansvarar för att utföra lokalvård i lokaler där kommunen bedriver verksamhet. I februari började enheten städa särskilda boendens allmänna utrymmen på Malmagården, Höstro och Sjölunda.

2.4 VA- och renhållningsenheten

Vatten och avlopp

VA-planen som ligger till grund för den strategisk VA-planering för de kommande tolv åren beslutades av kommunfullmäktige i februari.

VA-enheten har påbörjat planeringen och informationen om projektet med överföringsledning mellan Landeryd och Hyltebruk. Projektet har varit vilande sedan augusti 2022, eftersom projektledaren har slutat och rekryteringen efter en ny projektledare ännu inte gett något resultat.

Arbetet med uppdatering av vattenskyddsområden och ansökan till nya vattendomar gällande Drängsereds, Långaryds, Landeryds och Unnaryd vattentäkter har pågått under året och fortsätter under 2023.

Projekt för utbyte av vattenledning samt serviser för vatten och avlopp har genomförts på Mossygatan och Landerydsvägen i Hyltebruk. Arbetena var i stort sett klara under 2022, men återställningsarbeten för Landerydsvägen genomförs 2023.

Relining av spillvattenledningar i Rydöbruks samhälle har fortsatt även under 2022.

Under 2022 har det varit flera vattenläckor till följd av att vattenledningarna på flera håll är gamla. Detta har inneburit ökat behov av reparationer och återställning efter dessa arbeten.

Den största och mest uppmärksammade händelsen under året drabbade VA-abonenterna i Unnaryd i början av november då vattenverket fick stängas ner på grund av att det fanns en risk för att det hade skett en för hög dosering av den kemikalie (kaliumpermanganat) som används i vattenverket för att rena vattnet från järn och mangan. Detta innebar att kommunen gick ut med en uppmaning både via sms och i ett VMA om att inte dricka eller använda vattnet innan det hade kunnat säkerställas att det inte kunde handla om skadliga mängder.

Samhällsbyggnadskontorets krisledningsorganisation aktiverades för att hantera händelsen och kommunikationen kring den. Händelsen medförde att vattenverket stängdes och fick startas upp på nytt. Under tiden skedde nödvattenförsörjning i enlighet med nödvattenplanen. Utvärdering av händelsen pågår. Revidering av nödvattenplanen ska genomföras under 2023

och det är viktigt att ta med erfarenheterna från händelsen vid uppdateringen så att planen kan bli ett ännu bättre stöd i framtiden.

Avfallsverksamheten

Till följd av regeringens beslut om att producentansvaret för returpapper upphävts har kommunerna övertagit ansvaret för insamling och behandling av detta avfallsslag sedan den 1 januari 2022. Detta har inneburit en merkostnad på 170 tkr under 2022.

Miljöproblematiken kring nedlagda deponier har uppmärksammats alltmer på senare år. Enligt Naturvårdsverket har kommunerna ett ansvar för att riskbedöma nedlagda deponier och även för att det vid dessa platser ska finnas planerade och vidtagna åtgärder för att förebygga olägenheter. Av de inventerade deponierna hamnade Gammalsbo deponi utanför Torup i 10 riskklass 1. Nio deponier tilldelas riskklass 2 och fyra deponier riskklass 3. De deponier som fått hög riskklass är de där det behövs ytterligare utredning och som eventuellt även behöver åtgärdas. En rapport och förslag på kontrollprogram avseende Gammalsbo deponi har tagits fram och lämnats till Länsstyrelsen under året. Det kommer att ske ett fortsatt arbete avseende övriga nedlagda deponier under kommande år.

Sommaren 2022 beslutade regeringen om ändringar i förordningen om producentansvar för förpackningar. Från och med 2024 får alla kommuner ett formellt ansvar för insamling av förpackningsavfall från hushåll och från och med 2027 ska insamlingen ske fastighetsnära.

2.5 Kostenheten

Kriget i Ukraina har medfört både brist på råvaror och stora kostnadsökning på livsmedel. Detta har till viss del påverkar menyerna och det pågår ett ständigt arbete för att servera både yngre och äldre näringsriktiga och smakfulla måltider.

Under året har dagcentralerna på Malmagården, Sjölunda och i Unnaryd hållits öppna. Det är problematiskt att få balans i ekonomin gällande dagcentralerna då servicen innebär fasta kostnader men en stor osäkerhet i antalet gäster och därmed osäkra intäkter. Det finns dagar där det är ett betydande matsvinn på grund av få eller inga gäster.

Yrkesvalidering av kockar har genomförts och fem medarbetare har tilldelats kockintyg.

Renovering av Torups skola har startat och på grund av påverkan på kostverksamheten har produktion av måltider flyttats till centralköket på Örnaskolan.

Höstro vann Årets bästa senior restaurang 2022. Juryns motivering: ”På Höstro Seniorrestaurang lagas god mat från grunden med närhet till matgästen av engagerad kock som älskar att laga mat. Med köket som knutpunkt har man lyckats skapa en god atmosfär och en nära kommunikation med de äldre”

3. Grunduppdrag

Kommunens grunduppdrag, det vill säga VAD som ska göras, styrs till stor del av lagstiftningar, förordningar, föreskrifter och invånare men även politiken styr via styrande dokument. Det är i kvalitetsstyrningen som grunduppdraget följs upp och utvärderas för att visa om grunduppdraget uppfyller god kvalitet eller inte.

För att tydliggöra grunduppdraget har kommunens verksamheter delats in i sex olika områden. Samhällsbyggnadsnämnden har nyckeltal i två av dessa områden, nämligen Näringsliv och arbete samt Bygga, bo och miljö. Se tabell nedan. Området ekonomi och kommun och politik ska följas upp av alla nämnder.

NYCKELTAL	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2019	Accepterad kvalitetsnivå
Bygga bo och miljö					
Andel tjänliga vattenprov och tjänligt med anmärkning (%)	😊 100	100	100	100	100
Antal överklagade beslut som ändrats efter omprövning	😊 0	0	2	1	2
Antal bygglov som klarar en handläggningstid på tio veckor (%)*	😊 100	100	98	99	98
Handläggningstid vid beslut om bygglov, veckor i genomsnitt**	x	x	x	x	10
Ekonomi					
Budgetavvikelse (%)	😞 -7,7	0,7	2,3	1	≥ 0
Kommun och politik					
Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt (%)	😞 7,0	6,8	5,5	4,3	5,5
Nöjda medarbetare (%)	x	78	79	x	74
* Nytt nyckeltal 2018					
** Borttaget 2018					

Andel tjänliga vattenprov och tjänligt med anmärkning

Provresultatet avser det egenkontrollprogram Hylte kommun har för att kontrollera vattenkvaliteten. Resultatet kan bli tjänligt, tjänligt med anmärkning och otjänligt. Alla prov som ingår i den ordinarie kontrollen har varit tjänliga varav två tjänliga med anmärkning. Även de extra prover som togs på dricksvattnet i Unnaryd under perioden 8-22 november till följd av händelsen på vattenverket den 6-7 november visade på tjänligt dricksvatten, varav två tjänliga med anmärkning.

Så som nyckeltalet är formulerat med målet 100 % andel tjänliga vattenprov och tjänligt med anmärkning är det uppfyllt. Detta trots händelsen i Unnaryd då VA-abonenterna under en period först avråddes helt från att använda dricksvattnet och därefter uppmanades att koka det innan det användes till dryck eller matlagning. Detta beror på att beslutet om att stänga ner vattenverket inte grundade sig på analysresultat utan på att dricksvattnet färgats rosa av den kemikalie som används för vattenrening. Detta var ett tecken på att det gått ut för stora mängder kaliumpermanganat på dricksvattnenätet.

Antal överklagade beslut som ändrats efter omprövning

Inom bygg- och miljöenheten fanns det inga överklagade beslut under året 2022 som efter omprövning har ändrat på nämndens beslut.

Antal bygglov som klarar en handläggningstid på tio veckor

Ett ärende om lov eller förhandsbesked ska beslut tas inom tio veckor från det att ärendet är komplett, det vill säga då ansökan är fullständig. Motsvarande för ett anmälningsärende är fyra veckor. Många av ärendena är ofullständiga vid ansökan/anmälan och behöver kompletteras, vilket är tidskrävande vid handläggningen. En begäran om komplettering måste göras inom tre veckor i samtliga ärenden. Görs det senare gäller komplett datumet från den dagen som ansökan/anmälan kom in. Vilket innebär att ärendet kan komma att avgöras i befintligt skick, dvs. bristfälliga handlingar eller kan komma att överstiga handläggningstiden om tio veckor respektive fyra veckor och få en reducerad avgift. Avgiften ska reduceras med en femtedel varje vecka som tidsfristerna överskrids.

I samtliga fall (100 procent) gällande ansökan om lov eller förhandsbesked respektive anmälan har beslut tagits inom tio respektive fyra veckor.

Andel tillstånd eller anmälan som klarar en handläggningstid på sex veckor

I ärende om tillstånd för enskilt avlopp och anmälan av värmepump ska beslut tas inom sex veckor från det att ärendet är komplett, det vill säga då ansökan/anmälan är fullständig. Många av ärendena är ofullständiga och behöver kompletteras när de kommer in till kontoret. De flesta av tillstånden ges senast sex veckor efter komplett ansökan, något ligger kvar på grund av svåra omständigheter vid platsen för infiltration, men kommer att hanteras kommande år. För anmälan om värmepump har samtliga ärenden klarat handläggningstiden på sex veckor.

Budgetavvikelse

Se kommentar under ekonomisk analys.

Sjukfrånvaro

Se kommentar under personalsituation.

Nöjd medarbetare

Medarbetarenkäten har inte genomförts 2022. Resultatet för medarbetarenkäten 2021 visar ett HME-index för Hylte kommun på totalt 76 och för samhällsbyggnadskontoret var indexet 78. Nästa mätning ska genomföras under 2023.

4. Personalsituation

Sjukfrånvaron för kontoret har ökat jämfört med 2021 och ligger vid tiden för bokslutet på 6,95 % procent (6,84 procent 2021). Nämnden klarar därmed inte kommunfullmäktiges mål med en avvikelse på 5,5 procent. Analysen är att ökningen beror att det finns en fortsatt medvetenhet om risken för smitta och att personal stannar hemma i större utsträckning vid tecken på symptom. Merparten av samhällsbyggnadskontorets personal arbetar i daglig drift där möjligheterna till distansarbete är små.

Nedan presenteras nyckeltalen för sjukfrånvaron och personalsituationen kommenteras för de olika enheterna.

Samhällsbyggnadsnämnden			
Sjukfrånvaro i förhållande till total ordinarie arbetstid, %			
	2022	2021	Avvikelse
Totalt för alla arbetstagare	6,95	6,84	-0,11
Kvinnor	6,91	7,36	0,45
Män	7,05	5,43	-1,62
Personer upp till 29 år	3,34	6,11	2,77
Personer mellan 30-49 år	5,4	6,85	1,45
Personer 50 år eller äldre	9,22	6,97	-2,25

4.1 Bygg- och miljöenheten

Personalstyrkan inom bygg- och miljöenheten uppgår till tolv personer inklusive bygg- och miljöchef och består av två planarkitekter, två bygglovshandläggare, plan- och byggadministratör, byggprojektledare, fem miljö- och hälsoskyddsinspektörer som jobbar inom specialområdena livsmedel, hälsoskydd, alkohol, tobak, miljöskydd och naturvård. Enheten samarbetar sedan ett par år tillbaka med Gislaveds kommun vad gäller kart- och mät-/GIS-ingenjör, vilket fungerar väl.

Inom enheten råder låg sjukfrånvaro.

4.2 Park- och gata

Personalstyrkan i driftgruppen består av fyra personer varav en person med arbetsledande funktion. Enheten består därutöver av enhetschef och fram till årsskiftet en fordonssamordnare. Under första halvan av året lånades resurs från VA- och renhållningsenheten för att dels hålla i projekt och dels ha den löpande kontakten med entreprenörer. Med hjälp av resursförstärkning kunde enheten från och med september förstärkas med en egen projektledare.

Stora delar av året har präglats av sjukskrivningar inom enheten vilket påverkat effektiviteten och kontinuiteten på enheten. Under året har nyrekryteringar skett och rekrytering av ny gata- och parkchef inleddes under hösten.

4.3 Lokalvårdsenheten

Enheten består av 28 medarbetare och den största prövningen är att kunna erbjuda heltidstjänster samtidigt som kunden har önskemål om när olika objekt ska städas. Utmaningen är också att minska på transportsträckor mellan objekten, både till fots och bil.

4.4 VA- och renhållningsenheten

Personalstyrkan ute på drifanläggningarna består av fyra VA-tekniker och en driftingenjör. Personalen sköter sex vattenverk, sex reningsverk och ett antal pumpstationer (avloppsvatten), tryckstegringsstationer (dricksvatten) och ledningsnätet i kommunen.

Återvinningscentralen har tre medarbetare i sin personalstyrka och som även ansvarar för omlastningsytan och tillsynen på gamla deponier.

Personalstyrkan inne på kontoret består av sex tjänstemän. Renhållningssamordnare/utredare, projektledare, projektingenjör, driftingenjör, abonnentingenjör och VA- och renhållningschef.

Grundbemanningen är oförändrad men det har varit hög personalomsättning under året till följd av egna uppsägningar. Det har därför varit många vakanser under året och även viss föräldraledighet. Detta har inneburit att personalstyrkan inte någon gång under året har varit fulltalig och att 50% av personalen som arbetar inom VA-området har börjat under 2022.

Fem nya personer har börjat på enheten; enhetschefen, driftingenjören samt tre VA-tekniker. Projektledaren slutade i augusti och tjänsten har sedan dess varit vakant beroende på svårigheter med att rekrytera. Projektledaren har under året i hög grad varit utlånad till gata/park och har periodvis endast arbetat 10% med VA-projekt.

4.5 Kostenheten

Personalstyrkan uppgår till 32 personer. Viss ökning av sjukfrånvaro under året då rekommendationerna under pandemi blev hårdare och samt att många drabbades av corona.

5. Ekonomisk analys

Samhällsbyggnadsnämnden påverkas i hög grad av omvärldsläget främst i form av ökade kostnader för energi, livsmedel samt drivmedel och flera prisjusteringar har gjorts under året. Samhällsbyggnadsnämndens driftbudget för 2022 uppgår till 23 698 tkr. De skattefinansierade verksamheterna visar en negativ avvikelse på 1 821 tkr för 2022 vilket främst beror på ökade kostnader för el samt kostnader för vinterväghållning då flertalet uttryckningar fick göras under slutet av året.

Kommunfullmäktige följer upp nyckeltalet där budgetavvikelse mäts i procent och en positiv budgetavvikelse ryms inom ramen för god kvalitet. Samhällsbyggnadsnämnden visar en

negativ avvikelse mot budget på 1 821 tkr, vilket innebär en negativ avvikelse på 7,7 procent. Detta gör att nämnden inte klarar kommunfullmäktiges mål gällande budgetavvikelse för året.

Samhällsbyggnadsnämnden						
Nettokostnad per verksamhet (3 positioner) tkr						
Verksamhet	Budget 2022	Bokslut 2022	Avvikelse 2022	Avvikelse 2022 i %	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Nämnds- och styrelseverksamhet	678	614	63	9,4%	603	560
Fysisk och teknisk planering	2 947	3 064	-117	-4,0%	2 325	3 144
Konsument- och energirådgivning	0	73	-73	0,0%	28	0
Gator, vägar o pakering	11 144	14 323	-3 179	-28,5%	11 502	9 797
Parker	1 521	2 079	-558	-36,7%	1 836	1 661
Miljö- o hälsoskyddsmyndigheten	2 168	2 099	69	3,2%	2 414	2 672
Miljö- o hälsoskydd hållbar utveckling	60	4	56	93,0%	21	32
Adm. Samhällsbyggnad	483	271	212	43,9%	0	-82
Idrotts- och fritidsanläggningar	812	326	486	59,8%	653	775
Bostadsanpassning	2 158	1 380	777	36,0%	1 292	2 553
Förs. verksamheter intern	1 728	1 284	444	25,7%	225	-403
<i>Lokalvårdsenheten</i>	-1	-84	83		-211	-452
<i>Samordning fordon</i>	1	-361	362		-90	315
<i>Kostenheten</i>	1 728	1 730	-1		526	-266
Totalt	23 698	25 519	-1 821	-7,7%	21 028	20 710

Samhällsbyggnadsnämnden Driftsredovisning per konto tkr						
Konto	Budget 2022	Bokslut 2022	Avvikelse 2022	Avvikelse 2022 i %	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Bidrag	-1 659	-2 209	550	33,2%	-2 032	-3 206
Övriga intäkter	-51 337	-54 630	3 293	6,4%	-52 315	-51 888
Summa intäkter	-52 996	-56 839	3 843	7,3%	-54 347	-55 094
Personalkostnader	38 811	38 289	521	-1,3%	36 018	35 421
Hyror	6 512	6 550	-38	0,6%	5 797	6 523
Kapitalkostnader	5 055	5 055	0	0,0%	4 266	5 146
Övriga kostnader	26 315	32 463	-6 147	23,4%	29 294	28 714
Summa kostnader	76 694	82 358	-5 664	7,4%	75 374	75 804
Summa Driftsredov.	23 698	25 519	-1 821	-7,7%	21 028	20 710

På grund av coronaviruset har riksdag och regering haft tillfälliga regler om ersättning för höga sjuklönekostnader som gällde till och med april 2022. Belopp som har fördelats till samhällsbyggnadsnämnden är 299 tkr och har fördelats till verksamheten gator, vägar, parkering som har drabbats mest av hög sjukfrånvaro under perioden.

Samhällsbyggnadsnämndens skattefinansierade verksamheter har under 2022 erhållit 3 843 tkr mer i intäkter än budgeterat. 550 tkr av dessa är bidragsintäkter och utgörs bland annat av ersättning för höga sjuklönekostnader i samband med covid-19. Även övriga intäkter har under året varit högre än budgeterat vilket främst beror på justering av antal måltider inom kostenheten.

Samhällsbyggnadsnämndens skattefinansierade verksamheter har under 2022 haft 5 664 tkr

mer i kostnader än budgeterat vilket består av övriga kostnader. Merparten av dessa kostnader utgörs av snöröjningsentreprenad, elkostnader för gatubelysning samt höjda livsmedelspriser inom kostenheten.

Taxefinansierad verksamhet (3 positioner) tkr					
Verksamhet	IB 2022	Bokslut		Bokslut 2021	Bokslut 2020
		2022	UB 2022		
Vattenförsörjning och avlopp	-839	-1 315	-2 154	839	1 806
Avfallshantering	-5 070	1 234	-3 836	5 070	2 460
Totalt	-5 909	-81	-5 990	5 909	4 266

Taxefinansierad verksamhet per konto tkr						
Konto	Budget 2022	Bokslut 2022	Avvikelse 2022	Avvikelse 2022 i %	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Övriga intäkter	-45 838	-45 242	-596	-1,3%	-45 168	-58 904
Summa intäkter	-46 248	-45 440	-808	-1,7%	-45 464	-59 122
Personalkostnader	6 421	6 616	-195	3,0%	6 913	6 482
Hyror	300	405	-105	34,9%	333	1 163
Kapitalkostnader	13 441	13 252	189	-1,4%	12 646	13 756
Övriga kostnader	26 086	25 087	999	-3,8%	31 460	41 988
Summa kostnader	46 248	45 359	889	-1,9%	51 352	63 389
Summa Driftsredov.	0	-81	81	-0,2%	5 909	4 266

Samhällsbyggnadsnämndens taxefinansierade verksamheter har under 2022 erhållit 808 tkr mindre intäkter än budgeterat. Dessa består dels av förbrukningsavgifter inom VA-verksamheter vilket beror lägre debiterad vattenförbrukning under senare delen av året samt på att företagen inte har lämnat lika mycket avfall till ÅVC som tidigare. De taxefinansierade verksamheterna har under året haft 889 tkr mindre i kostnader än budgeterat vilket främst består av mindre reparationskostnader än budgeterat.

VA-verksamhetens balanserade resultat från tidigare år uppgår till – 839 tkr. Utfallet för året visar att verksamheten har ökat sitt underskott med 1 315 tkr vilket innebär ett negativt balanserat resultat på 2 154 tkr.

Avfallshanteringens balanserade resultat från tidigare år uppgår till – 5 070 tkr. Utfallet för avfallshanteringens visar att verksamheten har hämtat hem 1 234 tkr av tidigare underskott. Detta innebär ett negativt resultat på 3 836 tkr som förs över till nästa år.

Samhällsbyggnadsnämnden har under 2022 haft nedan förändring i budget:

Tilläggsbudget/Ombudgetering	Förändring budget, tkr
Justering kapitalkostnader och hyror enligt delegationsbeslut	1 044
§22 (2022KS0113) förlängning av projekt förfallna fastigheter	150
§74 (2022KS0162) Begäran om medel gata-parkenheten	400

Under året har bygg- och miljöenheten tilldelats 150 tkr för att fortsätta projektet förfallna fastigheter och gata- och parkenheten har tilldelats 400 tkr för att förstärka bemanningen inom enheten. Med anledning av omvärldsläget samt skenande priser har nämnderna, varav samhällsbyggnadsnämnden erhållit 188 tkr i tilläggsbudget från kommunens PKV-reserv (Prisindex för kommunal verksamhet).

Nedan kommenteras positiva och negativa avvikelser mot budget motsvarande +/-100 tkr.

5.1 Fysisk och teknisk planering

Fysisk och teknisk planering visar en negativ avvikelse på tkr 117 tkr vilket främst beror på färre ansökningar för bygglov än den positiva trenden som varit under 2020 och 2021. Verksamheten exploateringsfastigheter har också mindre intäkter än budgeterat på grund av att mark- och exploateringsingenjören endast arbetade fram till maj och sedan ersattes inte tjänsten under året. Debiterade timmar för hans uppdrag blev därför mindre än budgeterat.

5.2 Gator, vägar och parkering

Verksamheten visar en negativ avvikelse på 3 179 tkr. Den negativa avvikelser beror främst på ökade vinterväghållningskostnader på grund av fler utryckningar och insatser under vintermånaderna samt förändrade elpriser på grund av läget på energimarknaden. I samband med att kommunen tecknade avtal med Bixia hösten 2021 säkrades elpriset tätt in på leveransperiodens start. Elpriserna för 2022 har varit 100 procent prissäkrade vilket innebär ett fast pris hela året. Sjukfrånvaron inom verksamheten har dessutom föranlett ökade kostnader i form av inhyrning av gata- och parkchef.

5.3 Parker

Verksamheten visar vid bokslutet en negativ avvikelse vilket dels beror på skötsel av stora grönytor samt anlitate entreprenörer för att utföra uppdrag som kräver annan kompetens och verktyg. Kostnader för reparationskostnader och underhåll av maskiner har varit större än budgeterat. Ökade kostnader för inhyrd gata- och parkchef har även påverkat denna verksamheten. En stor del av kostnader för skötsel av Örnvallen har belastat park 2022 vilket korrigeras till 2023.

5.4 Administration samhällsbyggnad

Verksamheten visar en positiv avvikelse vilket främst beror på att tjänsten som verksamhetsutvecklare har varit vakant under senare delen av året.

5.5 Idrotts- och fritidsanläggningar

Överskottet beror främst på mer intäkter än budgeterat för året. En översyn har gjorts så att fakturering för utförda tjänster på Örnvallen gentemot Hyltebostäder görs utifrån antal nedlagda timmar. Kostnad för material faktureras också. Personalkostnader kopplade till Örnvallen har belastat verksamheten park under året men detta korrigeras till 2023.

5.6 Bostadsanpassning

Verksamheten visar en positiv avvikelse på 777 tkr. Det positiva utfallet beror på att verksamheten har haft färre ansökningar under året än budgeterat. Under 2022 har totalt 59 ansökningar inkommit jämfört med föregående år då det inkom 58 ansökningar. Störst behov under året har varit hjälp med olika slags ramper.

5.7 Vattenförsörjning och avlopp

Underskottet på 839 tkr som fanns hos VA-kollektivet vid bokslut 2021 fördes över till 2022. VA-verksamheten visar en negativ avvikelse på 1 315 tkr efter årets slut trots en höjning av VA-taxan inför årets början. Det som händer i omvärlden påverkar även VA-verksamheten. Bland annat innebär de ökande kostnaderna för el, transporter, anläggningsarbeten och kemikalier att verksamhetens kostnader ökar inom dessa områden, vilket också påverkar resultatet. Flera vattenläckor har inneburit kostnader om 1 000 tkr under året. Detta i kombination med minskade intäkter då den debiterade vattenförbrukningen har varit lägre under senare delen av året gör att underskottet har ökat under 2022.

5.8 Avfallshantering

Underskottet på 5 070 tkr som fanns vid bokslut 2021 fördes över till 2022. Inför året början höjdes taxan vilket gör att verksamheten avfallshantering visar en positiv avvikelse efter årets slut och har därmed hämtat hem 1 234 tkr av tidigare underskott. Det negativa underskottet uppgår nu till 3 836 tkr vilket förs över till nästkommande år. Under året har inte företagen lämnat in lika mycket avfall till ÅVC som tidigare. En följd av detta är även att mindre mängder återvunnet material än tidigare har kommit in och att intäkterna från återvunnet material därför är lägre än tidigare.

5.9 Försäljning verksamhet internt

Kostenheten

Kostenheten har påverkats i stor grad av det som händer i omvärlden. Kriget i Ukraina har medfört stora kostnadsökningar på livsmedel, el och drivmedel. Kostenheten visar därmed ett negativt utfall för året vilket främst beror på kraftigt höja livsmedelspriser. Kostenheten är en intern verksamhet och det innebär i sin tur ökade måltidskostnader i första hand för barn-och ungdomsnämnden samt omsorgsnämnden.

Fordonssamordning

Fordonssamordningen visar ett positivt utfall vid årets slut. Detta beror främst på en vakant

tjänst sam fordonssamordnare under senare delen av året samt mindre kostnader för reparationer än budgeterat.

Lokalvårdsenheten

Lokalvårdsenheten visar en positiv avvikelse vid årets slut vilket främst beror på lägre personalkostnader än budgeterat, samt mindre inköp av förbrukningsinventarier så som hygienpapper och tvål.

6 Investeringar

Helårsbudgeten för investeringarna uppgår till 13 819 tkr inklusive ombudgetering på 4 169 tkr samt tilläggsbudget på 1 450 tkr.

Tilläggsbudget	2022
§5 (2020 KS0405) Beslut tillgängliggöra de kommunala badplatserna	500
§76 (2022KS0152) Detaljplan Unnaryd 4:57	450
§78 (2022KS0149) Detaljplan Vegas Ång et. 2	300
§75 (2022KS0151) Detaljplan Torup Djäknebol 1:1	200
Summa	1 450

Samhällsbyggnadsnämnden visar vid bokslutet en positiv avvikelse på 6 065 tkr. Den positiva avvikelsen mot budget utgörs till stor del av beläggningsarbete som har utförts i mindre omfattning mot bakgrund av kraftigt höjda priser på grund av världsläget.

Helårsbudgeten för investeringarna inom VA-verksamheten uppgår till 9 100 tkr. Utfallet uppgår till 9 803 tkr vilket innebär en negativ avvikelse om 703 tkr. Avvikelsen beror främst på ökade kostnader avseende projekt VA enligt SBN:s prioritering vilket framförallt beror på att åtgärderna på Landerydsvägen avseende cirka 400 m vattenledning och utbyte av serviser har blivit högre än beräknat. Den största delen av ökningen beror på att den lösning med provisoriskt vatten under byggtiden som entreprenören räknat på utgick från att de berörda fastigheterna fick hämta sitt vatten från dricksvattentankar under tiden som ledningen relinades. Eftersom detta inte bedömdes vara en acceptabel lösning beslutades istället att lägga en ny vattenledning och använda befintlig vattenledning under byggtiden.

Projektnr	Investeringsprojekt	Basbudget 2022	Tilläggsbudget	Ombudgetering 2022	Budget 2022	Bokslut 2022	Avvikelse mot budget 2022
Gata och park							
245	Torups centrum etapp 2	0	0	547	547	16	531
108	Gång- och cykelvägar	500	0	0	500	285	215
110	Reinvesteringar asfaltsbeläggning	4 000	0	0	4 000	2 430	1 570
207	Ram effektivisering gatubelysning	2 500	0	1 094	3 594	2 772	822
215	Tillgänglighetsanpassning toaletter	0	500	0	500	322	178
149	Upprustning lekplatser	250	0	0	250	246	4
326	Reinvest maskiner/utrustning	100	0	0	100	108	-8
Summa Gata och park		7 350	500	1 641	9 491	6 179	3 312
Exploatering							
220	Kambo	0	0	300	300	326	-26
014	Unnaryd 1:49	0	0	0	0	67	-67
112	Exploatering Marknadspplatsen	0	0	562	562	141	421
597	Exploatering Staffansbo etapp 1	0	0	0	0	665	
305	Exploatering Nyebro et. 1	0	0	130	130	0	130
176	Parkstaden	0	0	1 250	1 250	25	1 225
212	Dp Unnaryd 4:57	0	450	0	450	171	279
213	Dp Torups Djäknebol 1:1	0	200	0	200	90	110
214	Dp Vegas Äng etapp 2	0	300	0	300	1	299
Summa exploatering		0	950	2 242	3 192	1 485	2 372
Raminvesteringar							
100	Raminvestering SBN	850	0	285	1 135	754	381
Summa raminvesteringar		850	0	285	1 135	754	381
Totalt Samhällsbyggnadsnämnden		8 200	1 450	4 169	13 819	8 418	6 065

Projektnr	Investeringsprojekt	Basbudget 2022	Tilläggsbudget	Ombudgetering 2022	Budget 2022	Bokslut 2022	Avvikelse mot budget 2022
Vatten och avlopp							
151	VA enl SBN:s prioritering	8 600	0	0	8 600	9 790	-1 190
270	Åtgärder flöden och läckage	500	0	0	500	0	500
238	Överföringsledning Landeryd-Hylte	0	0	0	0	13	-13
Summa vatten och avlopp		9 100	0	0	9 100	9 803	-703
Totalt Vatten och avlopp		9 100	0	0	9 100	9 803	-703

Projektnr	Investeringsprojekt	Basbudget 2022	Tilläggsbudget	Ombudgetering 2022	Budget 2022	Bokslut 2022	Avvikelse mot budget 2022
Renhållning och avfallshantering							
249	Utbyggnad kallförråd och farstu	0	0	324	324	0	324
Summa Renhållning och avfallshantering		0	0	324	324	0	324
Totalt Renhållning och avfallshantering		0	0	324	324	0	324

6.1 Bygg- och miljöenheten

På Givargård 1:27 – Marknadspplatsen i Torup – har väg och belysning färdigställt till de båda nybyggda flerfamiljshusen.

Av dp Unnaryd 1:49 - Vegas äng återstår en sista beläggning på vägen, slitlager, som görs under hösten 2023 eller när majoriteten av de sålda tomterna bebyggts.

På industriområdet i Torup, Nyebro kvarstår också en sista beläggning, slitlager. Görs när byggnationen färdigställts, år 2023 eller längre fram.

Exploatering av Staffansbohöjden är igång och beräknas vara klar hösten 2023.

6.2 Gata och park

Beläggningsarbete har utförts i mindre omfattning mot bakgrund av kraftigt höjda priser på grund av världsläget.

Projektet Torups centrum som består av ombyggnation av busshållplatsen vid tågstationen och utförs av Trafikverket startade under hösten och beräknas vara klart under våren 2023.

Utbyte till LED-belysning, förnyelse av belysningsstolpar och etablering av belysningscentraler pågår. I början av året genomfördes en samförläggning med Eon i Fröslida då luftledningarna togs bort och nya stolpar och armaturer sattes upp.

Den årliga besiktningen av lekplatserna är genomförd och visar på behov av utbyte av vissa lekredskap och underhållsarbete på andra.

Delar av årets medel för gång- och cykelvägar har under våren använts till att belysa en cykelbana i Kinnared och en i Torup (Nyebro) i syfte att skapa större trygghetskänsla.

Nya toaletter till Torups och Ibro badplats är upphandlade och levererade. Bygg- och rivningslov samt strandskyddsdispens är klart. Det förekommer dock en utbredd skadegörelse på badplatserna och då enheten inte har någon tillsyn över badplatserna under höst och vinter kommer toaletterna att sättas på plats först under våren 2023.

Reinvesteringen i maskiner har nyttjats för att köpa en ny gräsklippare. Delar av maskinparken börjar bli föråldrad och behov av utbyten är överhängande.

6.3 VA- och renhållningsenheten

VA-enheten har påbörjat planeringen och informationen om projektet med överföringsledning mellan Landeryd och Hyltebruk. Projektet har varit vilande sedan augusti 2022, eftersom projektledaren har slutat och rekryteringen efter en ny projektledare ännu inte gett något resultat.

Arbetet med uppdatering av vattenskyddsområden och ansökan till nya vattendomar gällande Drängsereds, Långaryds, Landeryds och Unnaryd vattentäkter har pågått under året och fortsätter under 2023.

Projekt för utbyte av vattenledning samt serviser för vatten och avlopp har genomförts på Mossgatan och Landerydsvägen i Hyltebruk. Arbetena var i stort sett klara under 2022, men återställningsarbeten för Landerydsvägen genomförs 2023.

Relining av spillvattenledningar i Rydöbruks samhälle har fortsatt även under 2022.

På ÅVC finns behov att bygga ett kallförråd samt att bygga ut personaldelen. Kostnaderna för det åtgärder som behövs är större än de investeringsmedel som var beslutade för 2022 och begäran om ytterligare medel överlämnades till kommunstyrelsen. Ärendet avslutades inte under 2022 och åtgärden har därför inte kunnat påbörjas.

7. Intern kontroll

Samhällsbyggnadsnämnden antog den 14 december 2021, § 102, internkontrollplan för 2022.

Planen innehåller sex olika kontrollmoment. Samtliga kontrollmoment har följts upp i samband med årsbokslutet.

Entreprenadinköp – fungerar

Kontrollen av fem entreprenadavtal med hög ekonomiskt värde påvisar att samtliga inköp gjorts enligt gällande regelverk. Rutin för godkännande och dokumentation av begäran om indexreglering har införts under året, vilket innebär att begäran om index granskas och godkänns av ekonomienheten och därefter dokumenteras hos upphandlingsenheten.

Upphandlingsplan finns och revideras löpande.

Upphandling – fungerar men behöver utvecklas

Stickprov visar att fem av tio inköp sker i enlighet med kommunens ramavtal. Rutin för dokumentation av beställningar finns och har delvis implementerats i verksamheten. Ett arbete fortlöper för att få hela organisationen att arbeta i enlighet med rutinen.

Arrendeavtal – fungerar men behöver utvecklas

Stickprov visar att fyra av tio avtal är gamla och debiteras inte enligt gällande taxa. Under året 2022 påbörjades arbetet med att säga upp gamla avtal för att kunna teckna nya avtal utefter gällande taxa. Detta arbete är ännu inte helt slutfört och kommer därför fortgå även under år 2023.

Jäv – fungerar

Genomförda stickprov visar att inga jäviga bedömningar har tagits.

Planavgift – ej granskad

Inga ärenden gällande debitering av planavgift har inkommit under 2022. Kontrollmoment kvarstår under 2023.

Grundvatten – har brister och behöver ses över

Grundvattennivån i de kommunala vattentäkterna skall kontrolleras regelbundet genom avläsning en gång per månad. På grund av ansträngd personalsituation har avläsningarna under 2022 endast skett i februari och april månad. De två avläsningarna som gjorts 2022 påvisade en stabil nivå och det har inte funnits risk för brist på grundvatten i de kommunala grundvattentäkterna.

8. Kurser och konferenser

Samhällsbyggnadsnämnden, kr		
Kontouppföljning	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Kurs och Konferens	246 534	200 728
Extern representation	13 937	5 039
Intern representation	32 866	24 936
Summa Kurs och Konferens samt representation	293 337	230 703

Fler utbildningar och konferenser har nu kunnat genomföras efter pandemin vilket innebär att kostnaden har blivit högre under 2022 än föregående år.

9. Framtid

9.1 Bygg- och miljöenheten

Plan och byggverksamheten

Översiktsplanen behandlar många olika frågor som berör framtida bebyggelseutveckling, kommunikationer och användning av mark- och vatten i kommunen som helhet och kommunen måste arbeta aktivt med sin översiktsplan. Planen anger de prioriteringar kommunen vill göra och vilken inriktning den fysiska planeringen bör ha för att nå en hållbar samhällsutveckling. Efter valet 2022 har kommunen 24 månader på sig att ta fram och anta en planeringsstrategi. Syftet med planeringsstrategin är att den ska främja en ökad kontinuerlig översiktsplanering för att hålla översiktsplanen aktuell. Om kommunen inte antar en planeringsstrategi inom avsett tidsintervall anses översiktsplanen i sin helhet vara inaktuell.

Genom en lagändring i plan- och bygglagen i juni 2022 ska regional fysisk planering ske i Stockholms län, i Skåne län och nu även i Hallands län. Regionen ansvarar för denna planering men kommunerna kommer att ha en viktig roll i arbetet. Tanken är att planen ska antas av

regionfullmäktige i juni 2026 och arbetet kommer att starta redan innevarande år med dialoger m.m.

I juni 2021 lämnade Bygglovsutredningen ifrån sig sitt betänkande ”Ett nytt regelverk för bygglov”. Direktiven i utredningen från regeringen säger att bygglovsreglerna ska bli mer ändamålsenliga samt enklare. Bygglovsutredningen föreslår en generellt mindre lovplikt men att en ökad eller särskild bygglovsplikt ska finnas inom vissa områden. En konsekvens av förslagen kan bli att antalet ärenden om lov, förhandsbesked m.m. minskar med 15-30 % medan det finns en risk att antalet tillsynsärenden ökar. Den ekonomiska konsekvensen kan bli mindre intäkter och högre kostnader för kommunerna.

1 aug 2022 trädde en lagändring in i plan- och bygglagen gällande s.k. aktivitetskravet. Vilket innebär att en detaljplan som avser ett MKB-projekt kan överklagas senare i processen även om personerna inte varit aktiva tidigare i planprocessen. Dvs. ett kommunalt beslut om att anta, ändra eller upphäva en detaljplan.

Efter ett nytt lagkrav ska detaljplaner som tas fram efter den 1 januari 2022 upprättas i ett digitalt format. Avsikten är att informationen i detaljplanen ska göras digitalt tillgänglig nationellt. Kommunen gjorde sin första leverans under hösten av dp Västra Hylte 1:211, dvs. Parkstaden.

Miljö- och hälsoskyddsverksamheten

Tillsynen och kontroller inom miljöområdet och livsmedelsverksamheter styrs av nämndens fastlagda behovsutredning/tillsynsplan enligt miljöbalken, livsmedels-, tobaks- och alkohollagstiftningarna samt reglementen.

Fortsatt utveckling av verksamheten genom internkontroll, rutiner och mallar. Utveckling av digitala stödfunktioner som e-tjänster och digital ärendehantering i ärendehanteringssystemet Ecos. Klimatfrågor och ändrad lagstiftning kopplad till detta kan komma att påverka enhetens arbete.

Året 2022 kom det ut en nationell strategi för miljöbalkstillsyn. Strategin är framtagen i samverkan mellan Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Folkhälsomyndigheten, Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen, Socialstyrelsen, Energimyndigheten och Svenska kraftnät, där Naturvårdsverket har samordningsansvaret. Strategin syftar till att främja tillsyn inom områden som ur ett nationellt perspektiv är extra angelägna under strategins period (2022-2025). En ökad tydlighet gynnar att myndigheternas samlade resurser och kompetens används effektivare, bidrar till en ökad likvärdighet i tillsynen och underlättar planering av tillsyn.

Miljö- och hälsoskydd

För varje år som arbetet enligt ”Handlingsplan för förorenade områden” bortprioriteras, ökar behovet för kommande år. Tillsynstiden ökar för respektive år fram till och med år 2050, då alla objekt med riskklass 1 eller 2 ska vara åtgärdade.

Hälsoskyddsverksamheter har under flera år varit eftersatt på grund av av resursbrist och bortprioritering, men det har också saknats en struktur för tillsynen. Slutet av året 2021 togs det fram en tydligare och effektivare tillsynsplanering för hälsoskyddsverksamheterna, vilket kommer att leda till en ökad och mer riktad tillsyn där den behövs.

Livsmedel och vatten

Livsmedelverket bedriver sedan en tid tillbaka ett arbete med att se över och göra om den befintliga riskklassningsmodellen för livsmedelsanläggningar i leden efter primärproduktionen. Målsättningen är att en ny riskklassning ska gälla från och med 2024, med ett övergångsår 2023 då kontrollmyndigheterna klassar om befintliga verksamheter. Syftet är att kontrollbehovet ska baseras på aktiviteter och inte vad verksamheten kallas och vara mer flexibelt.

I stället för årlig avgift har efterhandsdebitering av viss livsmedelskontroll skett från och med 1 januari 2022. Samtliga verksamheter som nyregistreras efter den 1 januari 2022 ska efterhandsdebiteras oavsett riskklass. Från och med 1 januari 2023 kommer alla livsmedelsverksamheter att efterhandsdebiteras.

Naturvård/kalkning

Pågående projekt fortsätter: Återställa sjön Roten till en bättre fågelsjö/våtmarksområde, arbeta med invasiva växter, förbättra för pollinerare, arbeta med att skapa en fiskpassage alternativt en rivning av en damm i utloppet av Jansbergssjön samt arbeta med det ständigt pågående kalkningsprojektet.

Alkohol och tobak

Yttre tillsyn av serveringsställen och tobaksförsäljning ska prioriteras, då den tidigare inte har blivit utförd inom kommunen.

Enskilda avlopp

Kommunen inventerar i dagsläget ca 200 enskilda avlopp/år, vilket ligger över Havs- och vattenmyndighetens krav om att 5 procent av kommunens enskilda avlopp ska inventeras årligen, vilket motsvarar ca 100 avlopp/år.

4 av 14 områden är inventerade i kommunen. Om samma inventeringstakt fortlöper, kommer kommunens samtliga enskilda avlopp att vara inventerade år 2033, under förutsättning att arbetet inte bortprioriteras på grund av av resursbrist.

9.2 Park- och gata

I den offentliga miljön rör sig och möts kommuninvånarna, besökare och verksamheter. Hur kommunen tar hand om den offentliga miljön är en viktig faktor för hur attraktiv kommunen är. Enheten har ett omfattande uppdrag och med befintliga resurser är det nödvändigt att prioritera hårt bland annat vad gäller skötselnivåer av offentliga ytorna. Ca 150 000 m² gräs klipps varje vecka plus ytorna på Örnvallen. 2023 planeras för en genomgång av vilka ytor som klipps och vilken skötselnivå man vill ha i framtiden. Dagens åtagande är så stort att det inte är möjligt att ge vissa platser mer omsorg vilket är önskvärt för att skapa trevliga offentliga miljöer.

Arbetet med utbyten, reinvesteringar och samförläggningar inom gatubelysningen måste fortgå. Rapporter från Energimyndigheten visar på en möjlig besparingspotential på upp till 40 % vid utbyte av gammal belysning till LED-belysning. Arbetet med att säkerställa den grundläggande standaren på nätet pågår i form av nya stolpar och armaturer, belysningscentraler m.m. Medverkan i kommande samförläggningar är också ett bra sätt att förbättra belysningsnätet där kostnaden fördelas till viss del mellan nätägare och kommun.

En ny beläggningsplan behöver tas fram för att på sikt kunna motverka den underhållsskuld som håller på att byggas upp på kommunens vägnät. Positivt är att det finns en regelbundenhet i den årliga budgeteringen för beläggningar.

Det finns behov av att ta fram en kommunal gång- och cykelplan med prioriteringsordning. Arbetet med att öka trafiksäkerheten för de oskyddade trafikanterna framför allt i anslutning till skolor måste ses som en prioriterad åtgärd de kommande åren.

Brister i hanteringen av lokala trafikföreskrifter och arbetet med trafikfrågor är påtagligt och arbetet är eftersatt pga vakanser. Ett system för hantering av föreskrifter är införskaffat och arbetet med uppdatering är påbörjat.

Digitalisering och uppdatering av olika system och program behöver prioriteras för att effektivisera enhetens administration då myndighetskraven ökar på samma sätt i en mindre kommun som i en större kommun.

9.3 VA - och renhållningsenheten

Vatten och avlopp

Regeringen godkände i juni vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för perioden 2022-2027 och vattendelegationerna i respektive distrikt har därefter beslutat om åtgärdsprogrammen. Kommunerna har sex åtgärder i åtgärdsprogrammet. De som VA-verksamheten berörs av är framförallt:

Åtgärd 1 - *Kommunerna ska genomföra en förvaltningsövergripande planering för åtgärdsprogrammets genomförande. För VA-verksamheten innebär det att man behöver vara delaktig i en sådan förvaltningsövergripande planering.*

Åtgärd 3 – *Dricksvattenskydd. Kommunerna ska säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen. För VA-verksamheten innebär åtgärden att revidera vattenskyddsområden som är inrättade före införandet av miljöbalken 1998. Åtgärden ska vara vidtagen senast 2025.*

Åtgärd 5 – *VA-plan inklusive dagvatten. Kommunerna ska upprätta eller revidera plan för dricksvatten, spillvatten och dagvatten (VA-plan) och genomföra åtgärder i enlighet med planen så att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas. Samverkan ska ske med berörd länsstyrelse. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras löpande. För Hylte kommun innebär åtgärden att man behöver se över VA-planprocessen och säkerställa att den följer kraven.*

Nya dricksvattenföreskrifter träder i kraft fr o m 1 januari 2023 och anpassningar till dessa föreskrifter behöver genomföras.

VA-planen beslutades av kommunfullmäktige i februari 2022 och ingår i Hylte kommuns övergripande VA-planering där VA-översikten beskriver nuläget och även förbättringsbehoven för den allmänna VA-anläggningen inom verksamhetsområdet, utanför nuvarande verksamhetsområde och generellt för hela kommunen. VA-strategin är det styrdokument som innehåller riktlinjer i olika frågor kopplade till vatten- och avloppsförsörjning. De största utmaningarna för att uppnå en hållbar VA-försörjning är att göra en realistisk planering av finansiering av VA-anläggningen för att minska sårbarheten på anläggningen, möta framtiden klimatförändringar och Hylte kommuns fysiska planering utifrån översiktsplanering och bostadsförsörjning.

En grov kostnadsuppskattning visar att det kommer att behövas minst 10 miljoner kronor årligen till stora VA-projekt inom och efter planeringshorisonten. I och med en förskjutning av investeringar i den tidigare VA-planen har även kostnader för framförallt reinvesteringar flyttats fram.

Tabell, Tidplan och kostnadsuppskattning, övergripande tabell för stora VA-projekt.

Period I. 2020–2023: 49,7 miljoner
Period II. 2024–2027: 51,9 miljoner
Period III. 2028–2031: 89,4 miljoner
Period III. 2032-2034: 96,4 miljoner
Bortom nuvarande planeringshorisont: 40 miljoner/period (10 miljoner/år)

Det finns även en förvaltningsövergripande dagvattenstrategi med syftet att skapa förutsättningar för en långsiktig hållbar dagvattenhantering. Detta med avseende på vattenkvalitet samt risk för översvämning med hänsyn till ett förändrat klimat. Flera av VA-planens uppsatta mål har en koppling till dagvattenhanteringen. Ansvaret för dagvattenfrågorna inom kommunen fördelas på flera aktörer vilket preciseras i dagvattenstrategin. I dagvattenstrategin har bland annat översvämningrisker kartlagts. Den beskriver även olika typer av lösningar för att leda bort eller fördröja dagvatten på ett hållbart sätt.

Kommunen har många äldre ledningar vilket innebär att arbetet med sanering- och underhållsarbeten kommer att fortskrida. Vinsterna med sanering är en reducerad mängd tillskottsvatten till samtliga avloppsreningsverk. I sin tur resulterar detta i en mindre förbrukning av energi och kemikalier samt mindre risk för bräddningar.

Ytterligare ett fokusområde är underhåll och utveckling av dricksvattennätet. Motiv till detta är att minska störningar i vattendistributionen för boende och industrier. Vinsterna med saneringen är att reducera utläckage av rent dricksvatten som i sin tur resulterar i lägre kemikalier och energiförbrukning.

En stor utmaning inom VA-verksamheten framöver är också att behålla, utveckla och rekrytera den personal som krävs för de satsningar kommunen står inför.

För att klara framtida utmaningar behöver samverkansmöjligheter med andra kommuner utredas.

Avfallshantering

Sommaren 2022 beslutade regeringen om ändringar i förordningen om producentansvar för förpackningar. Detta innebär att från och med 2024 får alla kommuner ett formellt ansvar för insamling av förpackningsavfall från hushåll och från och med 2027 ska insamlingen ske fastighetsnära. För Hylte kommun innebär dock detta i praktiken en målsättning att inför ett nytt insamlingssystem fr om 2026. Anledningen är att nuvarande avtal för insamling av avfall går ut 2025 och ett nytt avtal behöver upphandlas som kan träda i kraft den 1 januari 2026. Arbetet med att ta fram det underlag som behövs för upphandlingen är omfattande och kommer att kräva resurser.

Senast i september 2023 ska kommunen lämna in en utbyggnadsplan till Naturvårdsverket som beskriver i vilken takt kommunen planerar att införa fastighetsnära insamling.

Hylte kommun har påbörjat planeringen för hur övertagandet av ansvaret för insamlingen av förpackningsavfallet från producenterna den 1 januari 2024 ska gå till. Beslut om insamlingssystem för den fastighetsnära insamlingen behöver fattas under 2023. Det finns en politiskt utsedd styrgrupp för att bereda frågan om insamlingssystem inför beslut i nämnden.

Val av insamlingssystem kommer att styra vilka ytterligare investeringar som kommer att behövas under de närmaste åren. Kommunerna kommer att ersättas för sina kostnader för den utökade insamlingen enligt en ersättningsmodell som beslutats av Naturvårdsverket i början av 2023. Beräkningar av vad ersättningsmodellen innebär för Hylte kommun pågår.

Idag omlastas avfallsfraktionerna matavfall och restavfall på omlastningsytan för vidare transport till mottagningsanläggningar. Med det utökade insamlingsansvaret för kommunen behöver omlastningsytan kompletteras med plats för fler containrar.

För att öka kvaliteten och effektivisera avfallshanteringen finns behov av att utveckla kommunikationen mellan de fordon som hämtar avfall och kommunens kundregister. EDP-mobile är ett fordonssystem som underlättar för chaufförer och administrativ personal avseende tömningsregistrering av kärl, container och slam. Systemet ger en effektiv hantering av avfallshanteringen från det att en tömning planeras, utförs och sedan faktureras.

Det finns också ett ständigt behov av utveckling av insamlingen av hushållens grovavfall och mottagandet på återvinningscentralerna. Kommunen kan förvänta sig utsortering av fler och fler fraktioner. Ett exempel på detta är att kommunerna fr o m 1 januari 2023 ska ta emot bygg- och rivningsavfall från icke yrkesmässig verksamhet. Kommunen behöver också ha möjlighet att erbjuda hämtning av detta vid fastigheten. Mängderna bör öka vilket medför högre kostnader på förvaring, transport och behandling av avfallsfraktionen. Förbättrad skyltning är ytterligare ett exempel på åtgärder som kommer att behövas.

Avfallssektorn påverkas givetvis starkt av de ökande kostnaderna för transporter, och indexuppräknning sker fr o m 1 januari 2023 i enlighet med avfallsindex för insamling av hushållsavfall. Avtalet omfattar både avfall från fastigheter, insamling av avfall vid återvinningscentralen men även insamling av slam från reningsverk och privata brunnar.

Miljöproblematiken kring nedlagda deponier har uppmärksammats alltmer på senare år. Enligt Naturvårdsverket har kommunerna ett ansvar för att riskbedöma nedlagda deponier och även för att det vid dessa platser ska finnas planerade och vidtagna åtgärder för att förebygga olägenheter. Av de inventerade deponierna hamnade Gammalsbo deponi utanför Torup i 10 riskklass 1. Nio deponier tilldelas riskklass 2 och fyra deponier riskklass 3. De deponier som fått hög riskklass är de där det behövs ytterligare utredning och som eventuellt även behöver åtgärdas. En rapport och förslag på kontrollprogram avseende Gammalsbo deponi har tagits fram och lämnats till länsstyrelsen under året. Det kommer att ske ett fortsatt arbete avseende övriga nedlagda deponier under kommande år.

9.4 Kostenheten

Inom omsorgsverksamheten vill enheten utveckla upplevelsen kring själva måltiden, både för de som bor på särskilt boende, deras anhöriga och de äldre som bor i eget hushåll.

Kostenheten vill tillsammans med omsorgen sträva mot att minska undernäringen hos äldre genom näringstätta måltider. Ett nära samarbete verksamheterna emellan kan bidra till ökad förståelse för varandras verksamheter samt att alla ser vikten av att sätta den äldre i fokus

Fortsatt arbete tillsammans med berörda nämnder för att minska matsvinnet. Inom omsorgen förekommer ett lagringssvinn som förhoppningsvis kan minskas genom att inrätta skafferi på bland annat Sjölunda där omsorgspersonal kan hämta varor i stället för att göra egna inköp och hålla egna lager.

Kostenheten behöver även samverka med barn- och ungdomskontoret och påtala vikten av att placera deras verksamheter nära köken och att det är en stor fördel att ha matsal på alla skolor. Inom förskola och skola vill enheten implementera måltiden i läroplanen enligt råd från Måltid Sverige och skolmatsakademin.

Förutom att samverka mellan skolan, eleven och kostenheten ingår även handlingar för att uppnå målen i agenda 2030 och att alltid ha barnet i fokus enligt barnkonventionen.

Enheden planerar att servera avgiftsfria lättare to-go-luncher i kiosken på Örnaskolan för åk 7 - 9, allt för att möta elevernas behov och få dem att stanna kvar på skolan. Detta kommer också att avlasta matsalen och bidra till en lugnare serveringsmiljö.

På Örnaskolan planeras för mindre odling på atriumgården med hjälp av serveringssvinnet som hamnar i sk greenbox och som fungerar som gödning. Tanken är att plantera bärbuskar, fruktträd och örter m.m. och som sedan används i serveringen. Detta cirkulära kretslopp kommer att kunna genomföras med ett bidrag från kommunens klimatkompensation.

9.5 Lokalvårdsenheten

Genom stöd från Omställningsfonden har enheten fått möjlighet att erbjuda personalen lokalvårdsutbildningar digitalt under ett års tid. Det bidrar till att säkerställa att personalen har tillräcklig kompetens för sitt uppdrag och att enheten kan erbjuda hög kvalitet på sina tjänster.

Genom samverkan med kostenheten kommer utbildning för språksvaga att genomföras, även detta genom stöd från Omställningsfonden. En språkapp som kan användas i det dagliga arbetet för att stärka fackspråket och minska missförstånd.

Fortsatt arbete med att ta över mer städning på särskilda boenden i syfte att avlasta omvårdspersonalen från den uppgiften.

Enheten planerar att införa sorteringssystem för olika förpackningar i första hand på kontoren.